

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místní akční skupina Hlučínsko z.s.

Analytická část

Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko východ

Realizační tým projektu

2016-2018

PRACOVNÍ VERZE 1

(Text doposud neprošel korekturou)

Analytická část vychází z dotazníkového šetření MŠMT uskutečněného v roce 2016, z dat a informací získaných z Odboru školství a kultury MěÚ Hlučín, z databází ČSÚ, SLBD, z jednání dílčích pracovních skupin a z osobních šetření uskutečněných v území. Dokument navazuje na strategické dokumenty „SCLLD“, a na oblast předškolní výchovy a základního školství z dokumentu „Strategie území správního obvodu ORP Hlučín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti v obcích a dopravě“.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
Projekt OP VVV č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000291, Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko východ.

1	Charakteristika území, vývoj vzdělanosti v území	1
1.1	Stručná informace o městech a obcích mikroregionu Hlučínska-východ	2
1.2	Profil území správního obvodu ORP Hlučín	3
1.3	Obyvatelstvo	3
1.3.1	Vývoj počtu obyvatel	4
1.3.2	Přírůstek a migrace	7
1.3.3	Věková struktura obyvatel	8
1.3.4	Vzdělání obyvatelstva	10
2	Školy, školská a mimoškolská zařízení v území	12
2.1	Školy a školská zařízení	12
2.2	Mimoškolská zařízení	18
3	Vymezení povinných, doporučených, průřezových a volitelných oblastí místního akčního plánu vzdělávání	21
3.1	Povinná opatření MAP	21
3.1.1	Povinná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v základních školách	21
3.1.2	Povinná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v mateřských školách	22
3.2	Doporučená opatření MAP	23
3.2.1	Doporučená opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v základních školách	23
3.2.2	Doporučená opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v mateřských školách	24
3.3	Průřezová a volitelná opatření MAP	24
3.3.1	Průřezová a volitelná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v základních školách	25
3.3.2	Průřezová a volitelná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v mateřských školách	25
3.4	Shrnutí	25
4	Infrastruktura školství a potřeba investic	26
4.1	Mateřské školy	26
4.2	Základní školy	28
4.3	Stupeň rozpracovanosti investic ZŠ a MŠ ve školním roce 2015/2016	30
4.4	Výstupy šetření v oblasti investic a potřeb	31
4.4.1	Výstupy šetření v oblasti investic a potřeb základních škol	32
4.4.2	Výstupy šetření v oblasti investic a potřeb mateřských škol	35
5	Komparace strategických záměrů a dokumentů zaměřených na rozvoj vzdělávání v území ...	39
5.1	Strategické cíle školství - dokument Meziobecní spolupráce v SO ORP Hlučín	39
5.2	Komunitní plán a vzdělávání dětí a žáků	40
5.3	Náměty Odboru školství a kultury MěÚ Hlučín na rozvoj školství v SO ORP Hlučín	40
6	Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů	41

7	Vymezení prioritních oblastí předškolního a základního vzdělávání	42
7.1	Mateřské školy	42
7.2	Základní školy	43
7.3	Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	45
8	SWOT analýza	46
9	Seznam tabulek a grafů	49
9.1	Seznam tabulek	49
9.2	Seznam grafů	49

1 Charakteristika území, vývoj vzdělanosti v území

Území správního obvodu ORP Hlučín

Území správního obvodu ORP Hlučín (SO ORP Hlučín) je identické s územím dobrovolného Svazku obcí mikroregionu Hlučínska - východ (SOMH - východ)

NUTS II (region soudržnosti):	Moravskoslezsko
NUTS III (kraj):	Moravskoslezský kraj
NUTS IV/LAU I (okres):	Opava
SO ORP (obec s rozšířenou působností):	Hlučín
Obce:	Bělá, Bohuslavice, Darkovice, Děhylov, Dobroslavice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Kozmice, Ludgeřovice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina, Závada
Rozloha:	16 532 ha
Počet obyvatel (k 1.1.2015):	40 247

1.1 Stručná informace o městech a obcích mikroregionu Hlučínska-východ

Správní obvod ORP Hlučín je identický s územním celkem mikroregionu Hlučínsko –východ a zahrnuje celkem 15 obcí, z toho 2 obce mají statut města, a to Dolní Benešov a Hlučín.

Obce území SO ORP Hlučín (počet obyvatel k 1.1.2015. 2015 dle údajů ČSÚ)

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bělá Počet obyvatel: 666		Název obce: Kozmice Počet obyvatel: 1 880
	Název obce: Bohuslavice Počet obyvatel: 1 696		Název obce: Ludgeřovice Počet obyvatel: 4 754
	Název obce: Darkovice Počet obyvatel: 1 348		Název obce: Markvartovice Počet obyvatel: 1 947
	Název obce: Děhylov Počet obyvatel: 689		Název obce: Píšť Počet obyvatel: 2 112
	Název obce: Dobroslavice Počet obyvatel: 745		Název obce: Šilheřovice Počet obyvatel: 1 594
	Název obce: Dolní Benešov Počet obyvatel: 4 081		Název obce: Vřesina Počet obyvatel: 1 598
	Název obce: Hať Počet obyvatel: 2 558		Název obce: Závada Počet obyvatel: 591
	Název obce: Hlučín Počet obyvatel: 13 988		

1.2 Profil území správního obvodu ORP Hlučín

SO ORP Hlučín se nachází severovýchodní části České republiky, v severní (slezské) části Moravskoslezského kraje. Z východu sousedí s SO ORP Bohumín, z jihu s SO ORP Ostrava, z jihozápadu s SO ORP Opava a ze západu s SO ORP Kravaře. Severní hranice je tvořena státní hranicí s Polskem. Tento správní obvod vykazuje vyšší míru hustoty osídlení než je celkový krajský průměr. Výhodou je blízkost statutárních měst Ostrava a Opava, které jsou snadno dostupné. Hlučínsko je krajinou úrodných polí, lesů a vodních ploch. Hlučínská pahorkatina se line podél břehů řeky Opavy. V SO ORP Hlučín se nachází 15 obcí – Bělá, Bohuslavice, Darkovice, Děhylov, Dobroslavice, Dolní Benešov, Hať, Hlučín, Kozmice, Ludgeřovice, Markvartovice, Píšť, Šilheřovice, Vřesina a Závada (z toho dvě města – Hlučín a Dolní Benešov). Na počátku roku 2015 žilo v uvedených městech 45 % obyvatel tohoto správního obvodu. Pověřeným úřadem a přirozeným centrem tohoto územního celku je město Hlučín. V rámci Moravskoslezského kraje tento správní obvod zabírá svou rozlohou 16 532 ha, tedy 3,0 % z celkové rozlohy kraje a z 3,3 % se podílí na celkovém počtu obyvatel kraje.

SO ORP Hlučín má naprosto identickou skladbu obcí, jako dobrovolný Svazek obcí mikroregionu Hlučínska (SOMH – východ). Společně se Svazkem obcí mikroregionu Hlučínska západ, jehož přirozeným centrem je město Kravaře, vytváří historický územní celek. Ojedinelá historie tohoto území se začala psát v polovině 18. století. Do té doby byla tato oblast součástí zemí koruny české. Od poloviny 18. století se státní příslušnost zdejších obyvatel měnila společně s historickými událostmi v Evropě, se kterými souviselo také opakované posouvání státních hranic. „Prajzáci“, jak se zdejší obyvatelům říká, stihli být od první poloviny 18. století státními příslušníky Rakouska, Pruska, Německa, Československa, opět Německa, Československa a nakonec České republiky. To vše se promítlo do místního nářečí, tradic, mentality i identity, a občané Hlučínska se začali kulturně vymezovat. Regionální identita a soudržnost obyvatel přispěla k zahájení spolupráce mezi obcemi a založení tří dobrovolných svazků. V roce 1998 bylo založeno *Sdružení obcí Hlučínska* (SOH), jehož členskou základnu tvořilo 24 obcí. V současné době se skládá z 27 obcí a čtyř městských částí, čímž kopíruje historickou hranici Hlučínska. O tři roky později došlo k založení *Svazku obcí mikroregionu Hlučínska – západ* se sídlem v Kravařích a *Svazku obcí mikroregionu Hlučínska – východ* se sídlem v Hlučíně. Obce správního obvodu ORP Hlučín jsou součástí Místní akční skupiny Hlučínsko (MAS Hlučínsko), která vznikla 27. října 2006 jako občanské sdružení. U zrodu MAS Hlučínsko stály dva svazky obcí - *Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko* a *Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko západ*, které sdružují 29 obcí a podnikatelské i nepodnikatelské subjekty na území Hlučínska.

1.3 Obyvatelstvo

Na území správního obvodu ORP Hlučín se nachází 15 obcí, z toho: 4 obce s počtem obyvatel v rozmezí 500 až 999 obyvatel (Bělá, Děhylov, Dobroslavice, Závada), 6 obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1000 až 1999 obyvatel (Bohuslavice, Darkovice, Markvartovice, Kozmice, Šilheřovice, Vřesina), 4 obce s počtem obyvatel v rozmezí 2000 až 4999 obyvatel (Ludgeřovice, Dolní Benešov, Hať, Píšť) a jedna obec s počtem obyvatel v rozmezí 10000 až 19000 obyvatel (Hlučín). Dvě obce mají status města, a to Dolní Benešov a Hlučín).

Tabulka 1: Území v SO ORP Hlučín – sídelní struktura

Obec	Rozloha		Obyvatelstvo		Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Místní části	
	km ²	podíl na SO ORP (%)	počet (31. 12. 2014)	podíl na SO ORP (%)		Počet	Názvy
Bělá	2,9	1,8	666	1,7	229,7	1	Bělá
Bohuslavice	15,3	9,3	1 696	4,2	110,8	1	Bohuslavice
Darkovice	5,1	3,1	1 348	3,3	264,3	1	Darkovice
Děhylov	5,1	3,1	689	1,7	135,1	1	Děhylov
Dobroslavice	7,2	4,4	745	1,9	103,5	1	Dobroslavice
Dolní Benešov	14,8	9,0	4 081	10,1	275,7	2	Dolní Benešov, Zábřeh
Hať	15,7	9,5	2 558	6,4	162,9	1	Hať
Hlučín	21,1	12,8	13 988	34,8	662,9	3	Hlučín, Bobrovníky, Darkovičky
Kozmice	10,9	6,6	1 880	4,7	172,5	1	Kozmice
Ludgeřovice	10,8	6,5	4 754	11,8	440,2	1	Ludgeřovice
Markvartovice	6,8	4,1	1 947	4,8	286,3	1	Markvartovice
Píšť	15,7	9,5	2 112	5,2	134,5	1	Píšť
Šilheřovice	21,7	13,1	1 594	4,0	73,5	1	Šilheřovice
Vřesina	6,9	4,2	1 598	4,0	231,6	1	Vřesina
Závada	5,3	3,2	591	1,5	111,5	1	Závada
SO ORP Hlučín	165,3		40 247		243,5		
MAS Hlučínsko	307,5		67 732		220,3		
Moravskoslezský kraj	5427,1		1 217 676		224,4		
Celá ČR	78866,2		10 238 275		129,8		

Zdroj: ČSÚ (stav k 31.12.2014)

Hustota zalidnění v území je poměrně vysoká s hodnotou okolo 243,5 obyvatel na km². To je více než hodnota pro ČR (130), i pro celý Moravskoslezský kraj (224,4). Nejvyšších hodnot dosahuje urbanizované území města Hlučín (662,9), nejméně pak obce Šilheřovice (73,5), Dobroslavice (103,5), Bohuslavice (110,8) a Závada (111,5). Počet obcí se ve správním obvodu ORP Hlučín dlouhodobě nemění. Také rozloha SO ORP Hlučín zůstává téměř beze změn.

1.3.1 Vývoj počtu obyvatel

Podle údajů z posledního sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 (ke dni 26.3.2011) žilo na území SO ORP Hlučín 39 465 obyvatel. Za předešlých 20 let se stav snížil o téměř 6 % obyvatel a úbytek je tedy větší, než v území MAS Hlučínsko (-2,5 %) i v celém Moravskoslezském kraji (-3,94 %). Od roku 2001 již úbytek obyvatel na území SO ORP Hlučín nebyl tak markantní (-0,8 %) oproti (-2,1 %) v celém Moravskoslezském kraji. Na území MAS byl úbytek jen nepatrný (-0,2%). Tato skutečnost poukazuje na sídelně stabilizované a poměrně atraktivní území pro obyvatele. V osmi z celkem patnácti obcí došlo v posledních 10 letech k přírůstku obyvatel. Nelze říci, že by obce s úbytkem obyvatel měly

nějakou společnou charakteristiku – jedná se o různé velikosti i různé lokace v rámci území. Výrazně největší úbytek počtu obyvatel je od roku 1991 do roku 2011 pozorovatelný v Hlučíně (21,5 %).

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel 1991 – 2011 v SO ORP Hlučín

Obec	Počet obyvatel			Vývoj počtu obyvatel			
	1991	2001	2011	2001-2011		1991-2011	
				změna	%	Změna	%
Bělá	722	710	661	-49	-6,9	-61	-9,2
Bohuslavice	1 496	1 568	1 621	53	3,4	125	7,7
Darkovice	1 171	1 209	1 272	63	5,2	101	7,9
Děhylov	675	645	664	19	2,9	-11	-1,7
Dobroslavice	671	697	751	54	7,7	80	10,7
Dolní Benešov	4 382	4 383	4 131	-252	-5,7	-251	-6,1
Hať	2 470	2 569	2 516	-53	-2,1	46	1,8
Hlučín	16 903	14 347	13 917	-430	-3,0	-2 986	-21,5
Kozmice	1 821	1 806	1 761	-45	-2,5	-60	-3,4
Ludgeřovice	4 490	4 596	4 650	54	1,2	160	3,4
Markvartovice	1 695	1 768	1 826	58	3,3	131	7,2
Píšť	2 103	2 095	2 070	-25	-1,2	-33	-1,6
Šilheřovice	1 555	1 517	1 601	84	5,5	46	2,9
Vřesina	1 258	1 308	1 450	142	10,9	192	13,2
Závada	561	576	574	-2	-0,3	13	2,3
SO ORP Hlučín	41 973	39 794	39 465	-329	-0,8	-2 508	-6,0
MAS Hlučínsko	67 975	66 434	66 300	-134	-0,2	-1 675	-2,5
Moravskoslezský kraj	1 281 031	1 256 912	1 230 613	-26 299	-2,1	-50 418	-3,9
Celá ČR	10 302 215	10 230 060	10 436 560	206 500	2,0	134 345	1,3

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011

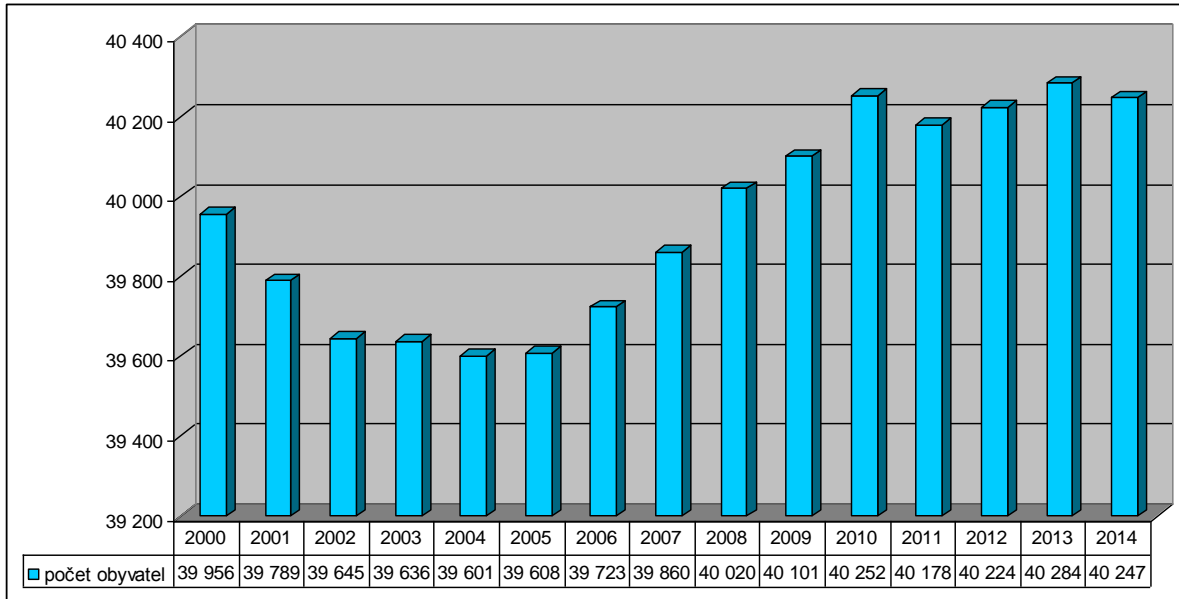
Poznámka: Uvedené počty obyvatel SLDB se neshodují s údaji ČSÚ z důvodu rozdílného termínu sběru dat. Kupříkladu v roce 2011 SLDB uvádí sběr dat k 26.3. a ČSÚ k 31.12.

Počet obyvatel správního obvodu ORP Hlučín se v období let 2005-2010 projevoval rostoucí tendencí. V roce 2011 počet obyvatel meziročně poklesl (-74), ale od roku 2012 je vývoj počtu obyvatel stabilizovaný.

Pozitivním ukazatelem je skutečnost, že se celkový přírůstek obyvatel ve sledovaném období pohybuje v kladných číslech. Zásahu má na tom přistěhování obyvatelstva z okolních měst, která se nacházejí mimo posuzované území ORP. K nárůstu obyvatel v důsledku suburbanizace došlo především v obcích Markvartovice, Ludgeřovice a Vřesina. Současný vývojový trend naznačuje snižování celkového přírůstku obyvatel především v důsledku stárnutí populace a dlouhodobé záporné hodnotě přirozeného přírůstku. V roce 2004 žilo na území SO ORP Hlučín 39 601 obyvatel a k 1.1.2015 počet obyvatel vzrostl na 40 247. Vývoj celkového počtu obyvatel na území tohoto správního obvodu je od roku 2010 stabilizovaný je patrný z následujícího grafu 1.

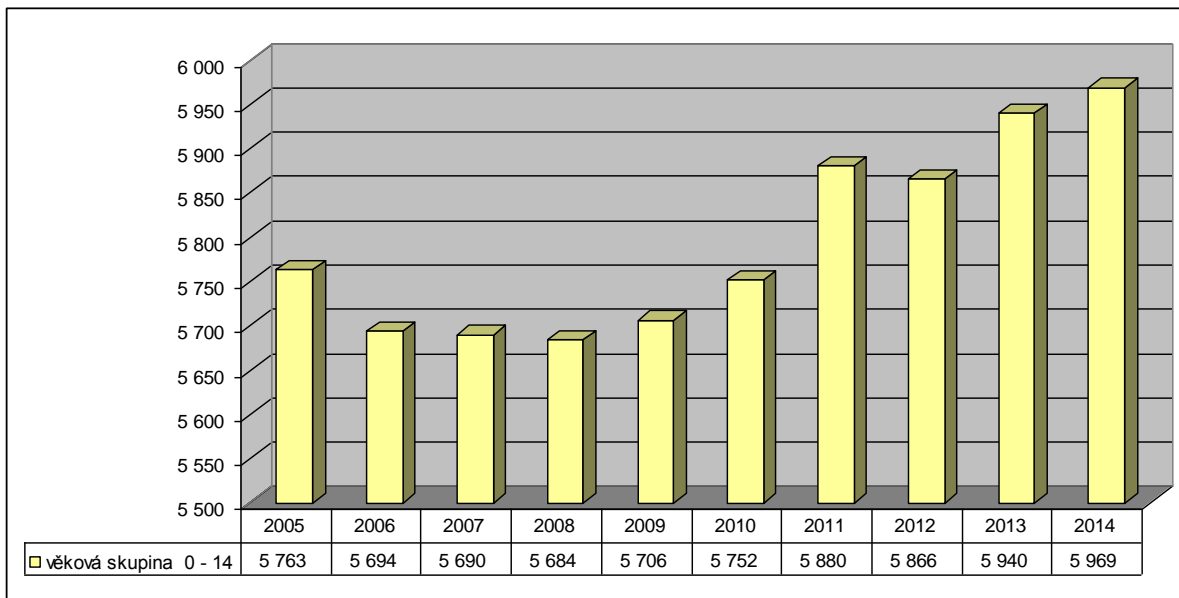
Graf 1: Celkový počet obyvatel v SO ORP Hlučín v letech 2000 až 2014

Zdroj: ČSÚ (zpracováno autorským týmem)

Demografický vývoj, věková skupina 0-14 let a počty narozených dětí v jednotlivých letech jsou důležitým ukazatelem pro tvorbu plánů předškolního a základního vzdělávání a k zajištění dostatečné kapacity škol a školských zařízení. Vzhledem k vývoji počtu narozených dětí, i k demografickému vývoji ve věkové skupině 0-14 let, lze ve školním roce 2016-2017 očekávat nárůst počtu dětí i žáků. Trend několikaletého růstu počtu nových žáků lze ve správním obvodu ORP Hlučín očekávat především na základních školách.

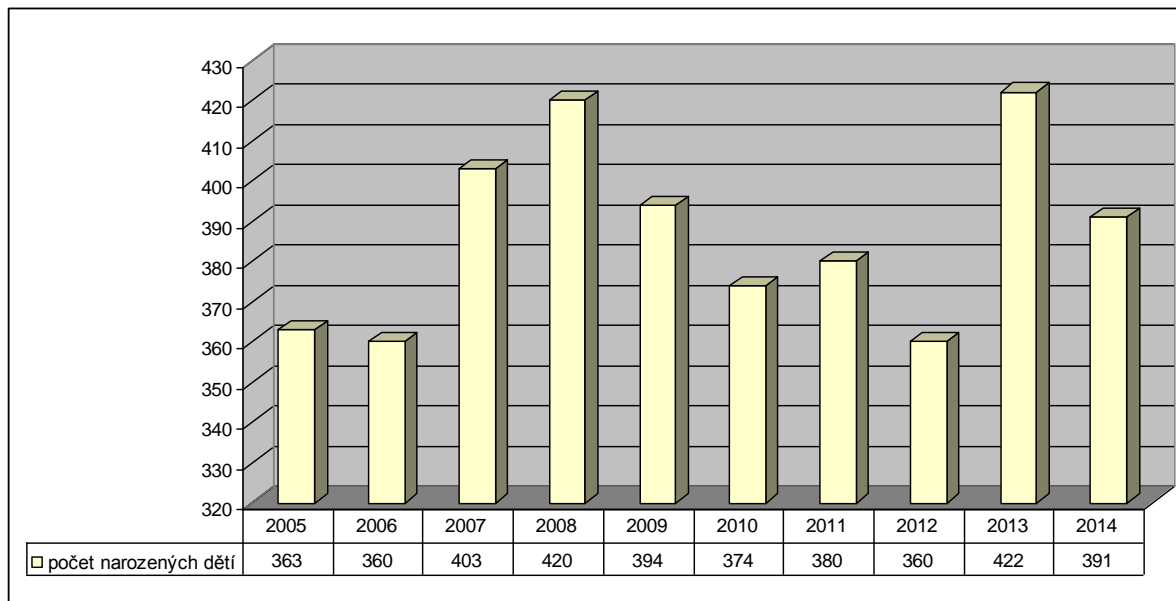
Graf 2: Vývoj věkové skupiny 0-14 v SO ORP Hlučín v letech 2000 až 2014

Zdroj: ČSÚ (zpracováno autorským týmem)

Počty narozených dětí v SO ORP Hlučín v období let 2005 – 2014 kolísají v rozmezí 360 (rok 2006) až 422 dětí (rok 2013). Podíl nově narozených dětí v roce 2014 činil 0,97 %

Graf 3: Počet živých narozených dětí v SO ORP Hlučín v letech 2005 až 2014

Zdroj: ČSÚ (zpracováno autorským týmem)

1.3.2 Přírůstek a migrace

Data z roku 2014 ukazují na celkový meziroční drobný úbytek obyvatel na území SO ORP Hlučín (-37). Tento stav je zapříčiněn nejen záporným přirozeným přírůstkem (-2), ale především záporným migračním saldem (-35). Migrační saldo úzce souvisí s atraktivitou území pro bydlení a s možností a dostupností zaměstnání. V deseti z patnácti obcí byly v roce 2014 zaznamenány kladné hodnoty přirozeného přírůstku, ale u osmi obcí bylo zaznamenáno záporné saldo migrace. Právě odstěhování obyvatel, nebo-li záporné saldo migrace má zásadní podíl na meziročním úbytku obyvatelstva v roce 2014. V meziročním srovnání je bilance jednotlivých obcí dosti proměnlivá a nezřídka dosahují obce v po sobě jdoucích letech zcela opačných výsledků. Význam proto mají zejména dlouhodobá srovnání a údaje za celé území správního obvodu ORP. Dlouhodobý trend nárůstu obyvatelstva v SO ORP Hlučín lze sledovat od roku 2005, který je patrný z grafu 1. Vzhledem k celkovému počtu obyvatel jsou hodnoty poměrně malé, např. na celém území správního obvodu ORP Hlučín činil celkový úbytek v roce 2014 jen 0,1 % obyvatel. V Moravskoslezském kraji tento úbytek činil 0,34 % obyvatel a v ČR byl zaznamenán celkový meziroční přírůstek.

Tabulka 3: Přirozený přírůstek a saldo obyvatel v roce 2014

Obec	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistě-hovalí celkem	Vystě-hovalí celkem	Saldo migrace celkem	Přírůstek/úbytek celkem	Narození v místě bydliště (%)
Vřesina	24	11	13	31	26	5	18	54,1
Bohuslavice	23	18	5	26	16	10	15	63,6
Markvartovice	15	21	-6	65	45	20	14	55,9
Hať	31	25	6	44	38	6	12	63
Děhylov	6	5	1	20	11	9	10	47,3
Píšť	17	21	-4	44	32	12	8	63,3
Závada	6	5	1	12	5	7	8	60,6
Darkovice	14	7	7	14	16	-2	5	59,8

Kozmice	19	17	2	40	43	-3	-1	59,6
Šilheřovice	13	12	1	21	23	-2	-1	56,8
Bělá	5	6	-1	10	11	-1	-2	67,8
Dobroslavice	3	7	-4	15	22	-7	-11	36,6
Ludgeřovice	55	45	10	97	130	-33	-23	53,6
Dolní Benešov	38	35	3	50	88	-38	-35	57,3
Hlučín	122	158	-36	295	313	-18	-54	51,5
ORP Hlučín	391	393	-2	784	819	-35	-37	56,72
MAS Hlučínsko	708	643	65	1 267	1 280	-13	52	58,7
Moravskoslezský kraj	11 999	13 117	-1 118	4 805	7 843	-3 038	-4 156	52
Celá ČR	109 860	105 665	4 195	41 625	19 964	21 661	25 856	47,1

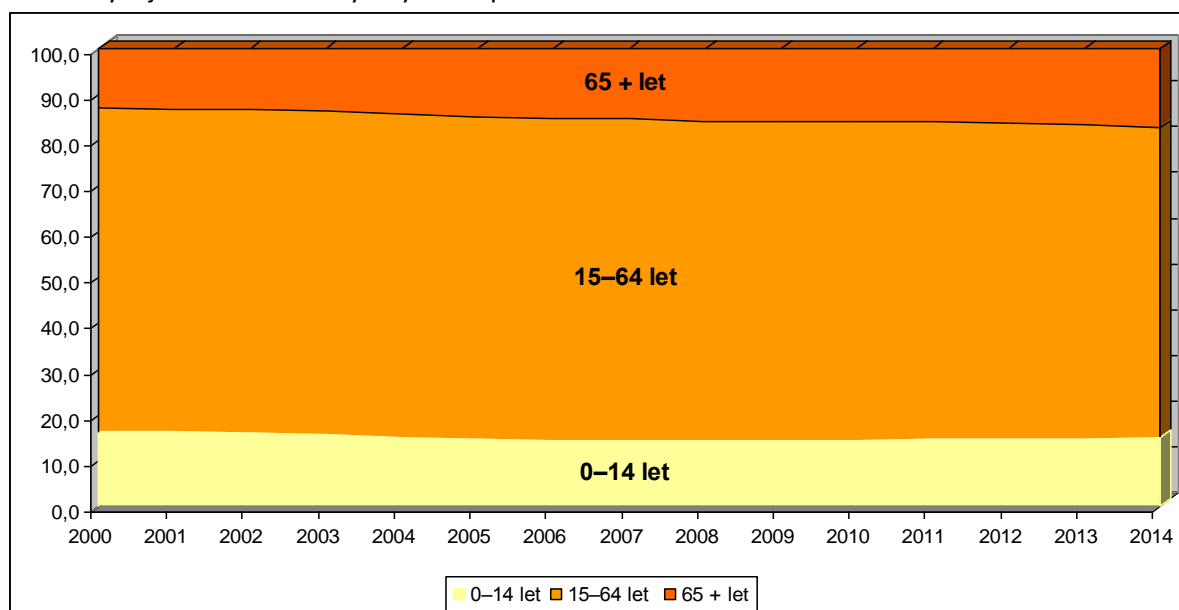
Zdroj: MOS 2014, 2015

Zajímavým ukazatelem je procento obyvatel, kteří se narodili v obci, kde stále žijí. Ve správním obvodu ORP Hlučín i na území MAS Hlučínsko je tato hodnota ve srovnání s ČR i Moravskoslezským krajem vyšší. V průměru 57 % obyvatel v obcích SO ORP Hlučín jsou jejich rodiči. To potvrzuje stabilitu obyvatelstva v území, jeho ekonomickou prosperitu a menší ochotu a potřebu obyvatel území opouštět.

1.3.3 Věková struktura obyvatel

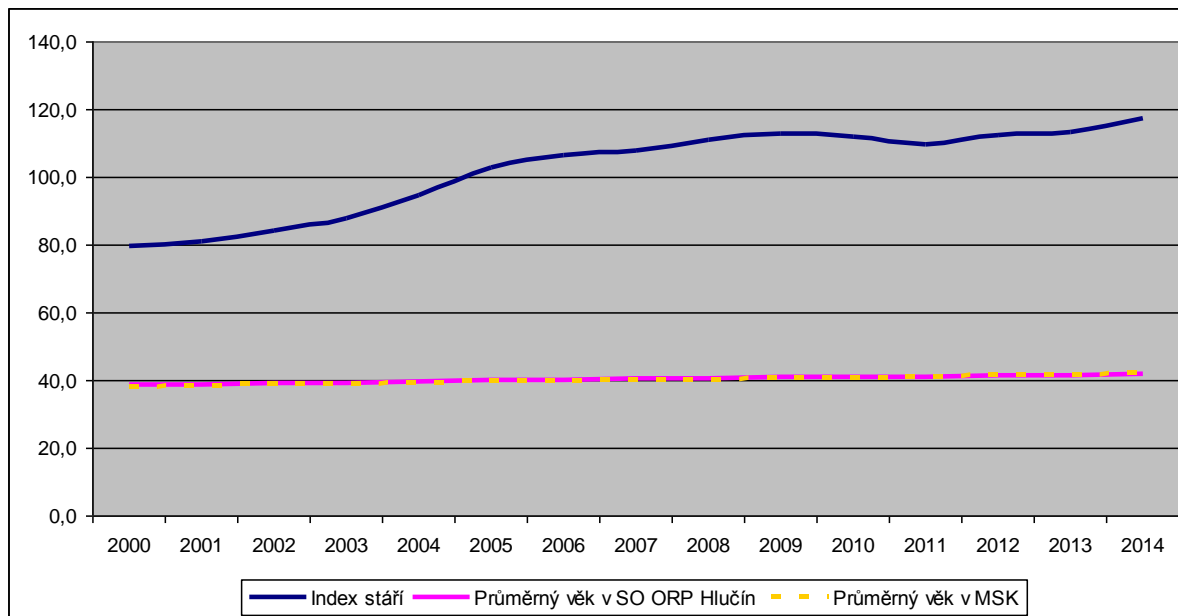
Věkové skupiny se ve sledovaném období od roku 2000 do roku 2014 výrazně podílely na změně věkové struktury obyvatelstva. Došlo k poklesu podílu obyvatel ve skupině 0-14 let (z 16,3 % na 14,8 %), k poklesu ve skupině 15-64 let (z 70,7 % na 67,8 %) a k nárůstu počtu osob ve skupině 65 let a více (z 13 % na 17,4 %). Tato skutečnost se projevuje také ve vzrůstající hodnotě indexu stáří.

Graf 4: Vývoj věkové struktury obyvatel správního obvodu ORP Hlučín v letech 2000 až 2014

Zdroj: ČSÚ (zpracováno autorským týmem)

Graf 5: Vývoj indexu stáří v SO ORP Hlučín v letech 200-2014 a vývoj průměrné věkové hranice

Zdroj: ČSÚ (zpracováno autorským týmem)

Poznámka: Index stáří vyjadřuje podíl věkových skupin (65+ / 0-14) v příslušném roce

Tabulka 4: Index stáří, průměrný věk a index ekonomické závislosti v roce 2012

Obce	Počet obyvatel ve věku			Index stáří	Průměrný věk	Index ekonomické závislosti
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
Bohuslavice	276	1 179	213	77,2	38,7	41,5
Vřesina	250	1 083	204	81,6	39,1	41,9
Závada	94	410	78	83	39,9	42
Darkovice	224	924	192	85,7	39,5	45
Markvartovice	302	1 348	268	88,7	40	42,3
Šilheřovice	247	1 124	225	91,1	40,2	42
Hať	364	1 829	378	103,8	40,6	40,6
Píšť	295	1 485	318	107,8	41,7	41,3
Kozmice	268	1 295	305	113,8	41,4	44,2
Dobroslavice	109	502	126	115,6	41,8	46,8
Dolní Benešov	562	2 935	670	119,2	41,3	42
Bělá	90	464	108	120	42	42,7
Hlučín	2 023	9 513	2 513	124,2	42	47,7
Děhylov	98	453	127	129,6	42,6	49,7
Ludgeřovice	664	3 228	861	129,7	42,2	47,2
ORP Hlučín	5866	27 772	6586	112,3	40,9	43,8
MAS Hlučínsko	10 031	46 745	10 249	102,2	40,4	43,4
Moravskoslezský kraj	178 845	846 615	201 142	112,5	41,7	44,9
Celá ČR	1 560 296	7 188 211	1 767 618	113,3	41,3	46,3

Zdroj: ČSÚ, ÚAP 2012

Důležitým ukazatelem kvality života v území s výhledem do budoucnosti je věkové složení obyvatelstva a stárnutí populace. Vyjadřuje to **index stáří, neboli kolik obyvatel nad 65 let připadá na sto dětí do 15 let věku**. Je-li velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak.

Index stáří na území SO ORP Hlučín i za celé území MAS Hlučínsko poukazuje na vyšší počet seniorů nad 65 let oproti dětem do 15 let. Moravskoslezský kraj a ČR mají však hodnotu indexu nepatrně vyšší. Hodnota indexu stáří nekoreluje příliš s velikostí obcí ani její polohou v rámci MAS, určitou paralelu můžeme vidět v přirozeném přírůstku, ale ani ten zcela nekopíruje index stáří. Roli zde hraje totiž také migrace z/do obcí a historický vývoj věkové struktury obyvatel. Nejvyšších hodnot dosahuje město Hlučín (což může být ovlivněno také přítomností pečovatelských zařízení pro seniory), a obce Děhylov a Ludgeřovice. Hodnoty jsou charakterizovány poměrně velkým rozptylem, a to od indexu 77 (Bohuslavice) po index 130 (Ludgeřovice).

Vývoj věková struktury obyvatel na území správního obvodu ORP Hlučín je srovnatelný s průměrnými hodnotami za Moravskoslezský kraj. Tuto skutečnost potvrzuje srovnatelná průměrná věková hranice (viz graf 5) i srovnání indexu stáří (112,3 SO ORP Hlučín a 112,5 MSK) viz tabulka 4. Ve srovnání s územím MAS Hlučínsko (index stáří 102,2), je věkové složení obyvatelstva SO ORP Hlučín podstatně vyšší.

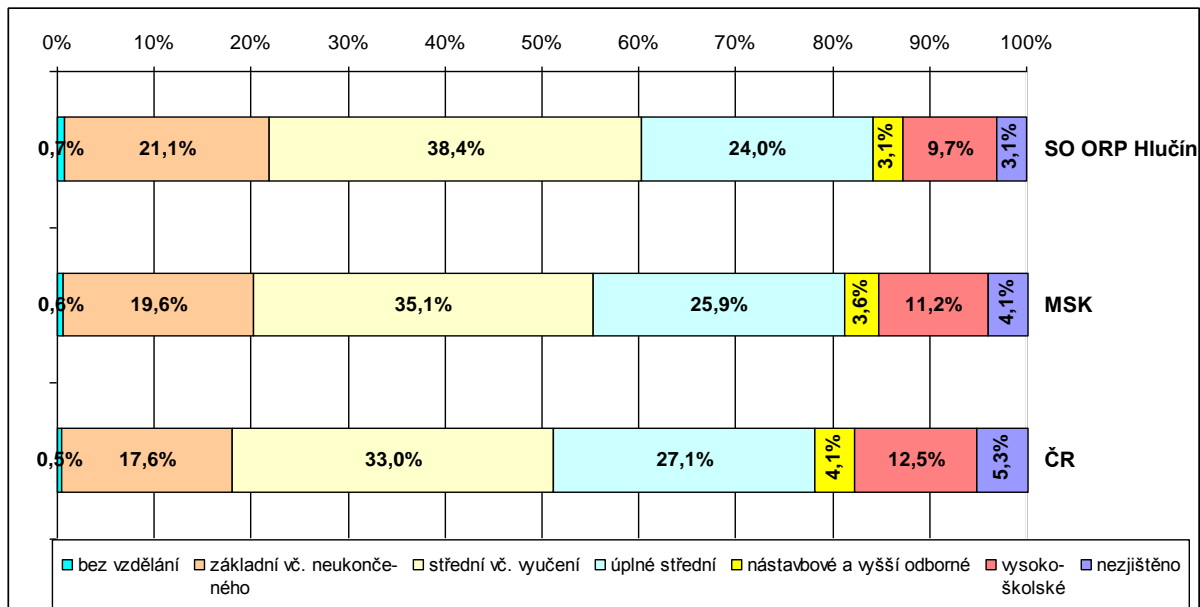
Index ekonomické závislosti vyjadřuje podíl počtu osob v neproduktivním věku (0-14 let a 65 a více let) na počet osob v produktivním věku (15-64 let). **Čím nižší je hodnota indexu ekonomické závislosti, tím příznivější věkovou strukturu má dané území z hlediska poměru mezi aktivní a neaktivní složkou obyvatelstva.** Ve skutečnosti i mezi obyvatelstvem ekonomicky aktivním dle věku je určité procento lidí nezaměstnaných, prezenčně studujících (zejm. ve věku 15-26 let), handicapovaných či z jiných důvodů nepracujících, takže procento výdělečně nečinných je podstatně vyšší. Hodnoty indexu ekonomické závislosti v obcích Dobroslavice, Děhylov, Hlučín a Ludgeřovice překračují průměr Moravskoslezského kraje i ČR. Celkově však území SO ORP Hlučín s indexem ekonomické závislosti 43,8 dosahuje ve srovnání s MSK (44,9) a ČR (46,3) příznivějších hodnot.

1.3.4 Vzdělání obyvatelstva

Vzdělanostní struktura v daném územním celku je důležitým demografickým ukazatelem majícím významný vliv na aktivity, postoje i potřeby obyvatel v území. Vyšší podíl vzdělaných obyvatel v území má větší potenciál pro ekonomický rozvoj, snížení nezaměstnanosti a zlepšení sociální a kulturní vybavenosti obcí. Vzdělání je sledováno pouze u obyvatel ve věku 15 let a více.

Ve vzdělanostní struktuře potvrzuje území SO ORP Hlučín tradiční venkovský charakter, tzn. větší podíl lidí se základním a středoškolským vzděláním bez maturity (téměř 60 % obyvatel) na úkor vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou (přibližně 37 %). Téměř 10 % vysokoškolsky vzdělaných obyvatel svědčí o těsné blízkosti Ostravy, která je spádovým centrem zaměstnanosti lidí s vyšším vzděláním.

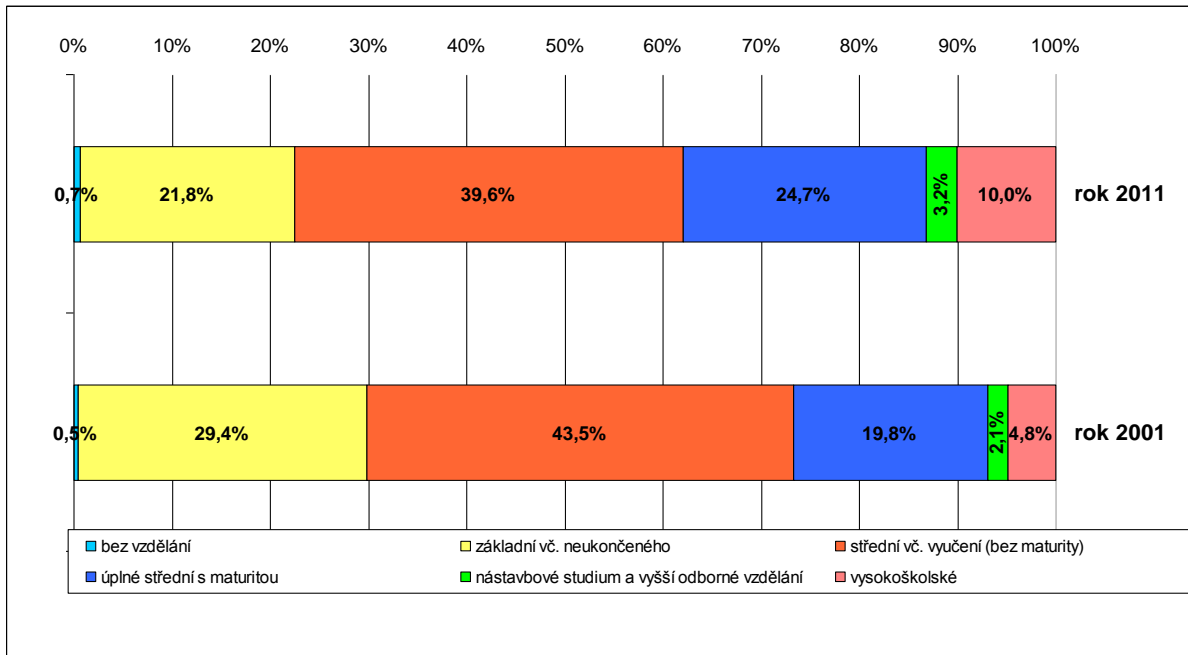
Graf 6: Srovnání vzdělanosti podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP Hlučín, MSK a ČR

Zdroj: SLDB (data k 26.3.2011)

Ve srovnání se vzdělanostní strukturou v roce 2001 a 2011 vykazuje SO ORP Hlučín trend, který je patrný v celé ČR, a to zvyšování počtu vysokoškoláků a středoškoláků s maturitou na úkor počtu osob se základním vzděláním a bez maturity. Trend je dán postupným umíráním starších obyvatel s nižším vzděláním a nástup mladších obyvatel s relativně vyšším vzděláním, než bylo obvyklé o generaci dříve.

Graf 7: Srovnání vzdělanostní struktury v SO ORP Hlučín v letech 2001 a 2011

Zdroj: SLDB 2011

Data vzdělanosti za jednotlivé obce jsou vyjádřeny v indexu vzdělanosti, tzn. podílu obyvatel SŠ s maturitou a VŠ v populaci starší 15 let. Vysokoškoláci mají přitom v indexu dvojnásobně váženou hodnotu. **Čím vyšší je index vzdělanosti, tím více SŠ a VŠ vzdělaných lidí se podílí na celkové populaci obce.** Tento index má v rámci obcí SO ORP Hlučín poměrně vysoké rozpětí. Obcí s nejnižším indexem vzdělanosti je obec Bělá s hodnotou 32,4 a naopak „nejvíce vzdělanou“ obec představují Dobroslavice (73,1) a vysokou hodnotu vykazuje také obec Děhylov (65,1).

Tabulka 5: Index vzdělanosti v obcích SO ORP Hlučín

<i>Obec</i>	<i>Index vzdělanosti</i>	<i>Obec</i>	<i>Index vzdělanosti</i>
Bělá	32,4	Hlučín	50,4
Závada	32,7	Vřesina	52,0
Píšť	40,1	Ludgeřovice	52,3
Darkovice	41,2	Děhylov	65,1
Hať	41,5	Dobroslavice	73,1
Šilheřovice	44,0	SO ORP Hlučín	47,9
Kozmice	44,6	MAS Hlučínsko	45,7
Bohuslavice	44,8	Moravskoslezský kraj	54,7
Markvartovice	45,6	Celá ČR	59,2
Dolní Benešov	45,8		

Zdroj: ČSÚ, SLDB (data k 26.3.2011)

Celkem třináct z patnácti obcí správního obvodu ORP Hlučín vykazuje podprůměrný index vzdělanosti ve srovnání s Moravskoslezským krajem (54,7) i ČR (59,2). Index vzdělanosti za celé území SO ORP Hlučín dosahoval v roce 2011 hodnotu 47,9, což je ve srovnání s MSK a ČR podstatně méně.

2 Školy, školská a mimoškolská zařízení v území

2.1 Školy a školská zařízení

Na území SO ORP Hlučín se nacházejí mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy a také školy poskytující středoškolské vzdělání zakončené maturitou nebo výučním listem. Jesle, ani podobné formy zařízení, nejsou na území ORP Hlučín zřízeny. Na katastrech 15 obcí nedochází v dlouhodobém horizontu k zániku, nebo budování nových školních, nebo předškolních zařízení. Jedná se tedy o dlouhodobě setrvalý stav počtu 18 základních škol (ZŠ), 19 mateřských škol (MŠ), 1 gymnázia, 1 základní umělecké školy (ZUŠ) a 1 střediska volného času (SVČ) v podobě Domu dětí a mládeže. S výjimkou obce Závada se ZŠ nachází na území každé obce. Speciální třídy se ve školách a školských zařízeních zřízených obcemi nevyskytují. Výjimku tvoří Základní škola, Hlučín, Gen. Svobody 8, p.o., kde jsou speciální třídy zřízeny a jejímž zřizovatelem je kraj. Speciální druh výuky s prvky Montessori probíhá v ZŠ Dr. Miroslava Tyrše a MŠ Hlučín Severní.

Tabulka 6: Počty škol a školských zařízení v obcích ORP Hlučín

ORP Hlučín	Název obce	Celkem ředitelství	Z toho					ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	ZÁKLADNÍ ŠKOLY ÚPLNÉ	ZÁKLADNÍ ŠKOLY NEÚPLNÉ
			MŠ	ZŠ	ZŠ a MŠ	ZUŠ	SVČ				
Bělá		1			1					1	
Bohuslavice		1			1				1		
Darkovice		1			1					1	
Děhylov		1	1	1						1	
Dobroslavice		1	1	1	1*					1	
Dolní Benešov		2	1 (1)	1	1				1		
Hať		1			1	1			1		
Hlučín		11	2	4	2	1(1)	1	1	4	2	
Kozmice		1			1					1	
Ludgeřovice		4	3		1				1		
Markvartovice		2	1	1						1	
Píšť		1			1	1			1		
Šilheřovice		1			1	1			1		
Vřesina		1			1					1	
Závada			1								
celkem škol		29	8	7	11	1	1	1	10	8	
celkem MŠ			19								
celkem ZŠ			18								

Zdroj: zpracováno autorským týmem, pramen - Městský úřad (MěÚ) Hlučín Odbor školství SO ORP

Poznámka:

1. V tabulce 6 jsou uvedeny pouze školy, které zajišťují vzdělávání dětí a žáků do 15 let.
2. Neúplná škola má ročníky jen prvního nebo jen druhého stupně.
3. **Detašovaná pracoviště**, a) která se nachází na území dané obce (uvedená v závorce), b) nebo jsou umístěna na katastru jiné obce (označená šedým polem) a c) detašovaná pracoviště jejichž ředitelství se nachází mimo správní obvod ORP Hlučín (označená šedým polem a symbolem *), nejsou do celkového počtu započítána.
4. Speciální třídy jsou zřízeny v Základní škole, Hlučín, Gen. Svobody 8, p.o., zřizovatelem je kraj.

- **Zařízení jeslového typu, mateřská centra a další institucionální formy:** zařízení jeslového typu, ani podobné formy zařízení zřízeny nejsou ve sledovaném správním obvodu zřízeny.
- **Mateřské školy:** celkem se na území SO ORP Hlučín nachází 19 MŠ + 2 MŠ které jsou detašovanými pracovišti zřízenými na území jiné obce, 17 MŠ škol je zřízeno obcemi, 1 MŠ je soukromá a 1 MŠ je zřízena církví, 8 MŠ je zřízeno jako samostatné MŠ = (6 MŠ obecních + 1 MŠ soukromá + 1 MŠ církevní) a 11 MŠ je součástí ZŠ. MŠ Bohuslavice je součástí právního subjektu Základní školy v Bohuslavicích, je trojtřídní, zahrnuje 2 oddělení v Bohuslavicích a odloučené pracoviště v Závadě. Mateřská škola Děhylov je odloučeným pracovištěm MŠ Dobroslavice. Soukromá Mateřská škola Liščata s.r.o. byla zřízena v roce 2013 v obci Ludgeřovice.

Tabulka 7: MŠ v SO ORP Hlučín ve školních letech 2012/2013 a 2015/2016 - srovnání

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	2012/2013		2015/2016	
					Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
Základní škola a mateřská škola Bělá, okres Opava, p.o.	Bělá	25	16	9	25	25	0	
* Základní škola a mateřská škola Bohuslavice, p.o.	Bohuslavice	80	80	0	125	118	7	
Základní škola a mateřská škola Darkovice, p.o.	Darkovice	55	55	0	56	56	0	
** Mateřská škola Dobroslavice, p.o.	Dobroslavice	56	56	0	56	56	0	
*** Mateřská škola Dolní Benešov, Osada míru, p.o.	Dolní Benešov	145	137	8	145	136	9	
Základní škola a mateřská škola Hať, p.o.	Hať	73	72	1	93	88	5	
Základní škola a mateřská škola Hlučín-Bobrovniky, p.o.	Hlučín	56	56	0	56	49	7	
Mateřská škola Hlučín, Cihelní, p.o.	Hlučín	150	150	0	150	150	0	
Základní škola a mateřská škola Hlučín-Darkovičky, p.o.	Hlučín	56	56	0	56	56	0	
Mateřská škola Hlučín, Severní, p.o.	Hlučín	162	162	0	162	162	0	
Základní škola a mateřská škola Kozmice, okres Opava, p.o.	Kozmice	60	56	4	75	75	0	
Mateřská škola Ludgeřovice, p.o.	Ludgeřovice	56	56	0	56	56	0	
Základní škola a mateřská škola Ludgeřovice, p.o.	Ludgeřovice	30	28	2	30	28	2	
Mateřská škola Markvartovice, p.o.	Markvartovice	56	56	0	56	56	0	
Základní škola a Mateřská škola Píšť, p.o.	Píšť	80	69	11	80	74	6	
Základní škola a mateřská škola Šilheřovice, p.o.	Šilheřovice	50	50	0	50	50	0	
Základní škola a mateřská škola Vřesina, okres Opava, p.o.	Vřesina	50	50	0	50	50	0	
Soukromá mateřská škola, Liščata s.r.o., Ludgeřovice	Ludgeřovice	-	-	-	22	22	0	
Církevní mateřská škola, Ludgeřovice, Nádražní 495	Ludgeřovice	65	65	0	65	65	0	
Celkem za SO ORP Hlučín		1305	1270	35	1408	1372	36	

Zdroj: zpracováno autorským týmem, pramen - Městský úřad (MĚÚ) Hlučín Odbor školství SO ORP

* Základní škola a mateřská škola Bohuslavice, p.o. má odloučené pracoviště v obci Závada

** Mateřská škola Dobroslavice, p.o. má odloučené pracoviště v obci Děhylov

*** Mateřská škola Dolní Benešov, Osada míru, p.o. má odloučené pracoviště: Opavská 8, Dolní Benešov-Zábřeh

Poznámka:

Zeleně označená pole představují nárůst kapacity mateřských škol a počtu dětí ve sledovaném období 2012/2013-2015/2016. Červená pole pak označují pokles.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že kapacita mateřských škol byla v období let 2012/2013-2015/2016 navýšena o 102 míst v důsledku rostoucího počtu umístěných dětí. V uvedeném období došlo k navýšení počtu umístěných dětí, a to z původního počtu 1270 dětí ve školním roce 2012/2013 na 1372 dětí ve školním roce 2015/2016. Celková nevyužitá kapacita mateřských škol se přitom zvýšila pouze o jedno volné místo, a to z původních 35 na 36 volných míst.

▪ **Základní školy:** na území správního obvodu se dlouhodobě nachází 18 ZŠ (17 ZŠ zřízených obcemi + 1 speciální ZŠ zřízená krajem). Do celkového počtu škol není započítáno detašované pracoviště ZŠ Děhylov, které je umístěné na katastru obce Dobroslavice (v tabulce 6 na str.13 vyznačeno šedě). Církevní, ani soukromá ZŠ se na území správního obvodu nevyskytuje. Do základních škol zřízených obcemi dochází přibližně 98 % všech žáků. Tento stav je dlouhodobý a příliš se nemění. Součástí ZŠ jsou dvě detašovaná pracoviště, a to detašované pracoviště ZŠ Děhylov umístěné na katastru obce Dobroslavice a detašované pracoviště ZŠ Dolní Benešov umístěné v městské části Dolní Benešov-Zábřeh. Celkový počet škol zůstává dlouhodobě zachován. Počty základních škol podle zřizovatelů jsou patrné z tabulky 8.

Tabulka 8: Počet ZŠ za ORP Hlučín

Za ORP	Počet základních škol		
	celkem	úplné	Neúplné
2015/2016			
Obec	17	9	8
Kraj	1	1	0
Církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
Celkem	18	10	8

Zdroj: Výkazy MŠMT a Městský úřad (MĚÚ) Hlučín Odbor školství SO ORP

Ve školách zřízených obcemi pracují především ženy jejichž podíl na celkovém **počtu pedagogů** v ORP činí téměř 89 %. Na 1. stupni představuje podíl žen 97 % a na 2. stupni 80 % zaměstnaných pedagogů ve školství. V roce 2016 jsou mezi **ostatními pedagogickými pracovníky** škol zaměstnaní asistenti pedagoga pro žáky se zdravotním postižením (24 osob s celkovým úvazkem 17,36), speciální pedagog 1 osoba (úvazek 0,5), školní psycholog 1 osoba (úvazek 0,5) a 9 výchovných poradců. Ve městě Hlučín se dlouhodobý nárůst počtu žáků neočekává. Obdobné očekávání je také u ostatních zřizovatelů, kteří se navíc obávají odlivu žáků při přechodu z 1. stupně na 2. stupeň ZŠ. Do budoucna lze tedy očekávat, že počet žáků ZŠ bude klesat. V každém případě lze počítat s určitou demografickou vlnou, která se do školního roku 2013/2014 projevovala naplněností a maximálně využitou kapacitou MŠ. Předpokládaný budoucí trend vývoje počtu žáků ZŠ se v dlouhodobém horizontu jeví jako mírně klesající.

Kapacita základních škol je ve velké míře nevyužitá. Markantně se tato situace projevuje především v obci Bělá, kde je ZŠ obsazena pouze z 30 %. S přibližně 50% obsazeností základních škol se potýkají obce Bohuslavice, Děhylov, Hať, Kozmice, Píšť a ZŠ dr.Miroslava Tyrše v Hlučíně. Zatímco do roku 2018 lze ve srovnání s rokem 2012/2013 předpokládat nárůst počtu žáků, v roce 2023 je již nutné počítat s opětovným pozvolným poklesem. Tato situace vychází z tzv. populačních vln, jenž byly zaznamenány v minulých letech. Stav počtu žáků jsou v současné době téměř ve všech školách na podprůměrné úrovni. Výjimkou není spojování tříd a doplácení učitelů. K poklesu počtu žáků v některých školách dochází také v důsledku odlivu žáků do měst při přechodu z 1. na 2.

stupeň ZŠ. Všechny obce usilují o udržení a zachování školských zařízení na svém území, a to i v případě nepříznivého demografického vývoje. Důvodem je skutečnost, že školy v malých obcích fungují také jako centra kulturního dění.

Tabulka 9: ZŠ v SO ORP Hlučín ve školních letech 2012/2013 a 2015/2016 - srovnání

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	2012/2013		2015/2016	
					Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Kapacita
Základní škola a mateřská škola Bělá, okres Opava, p.o.	Bělá	60	18	42	60	19	41	
Základní škola a mateřská škola Bohuslavice, p.o.	Bohuslavice	360	183	177	360	194	166	
Základní škola a mateřská škola Darkovice, p.o.	Darkovice	80	63	17	80	80	0	
Základní škola Děhylov, okres Opava, p.o.	Děhylov	122	63	59	122	61	61	
Základní škola Dolní Benešov, p.o.	Dolní Benešov	550	350	200	550	334	216	
Základní škola a mateřská škola Hať, p.o.	Hať	400	221	179	400	215	185	
Základní škola, Hlučín, Gen. Svobody 8, p.o.	Hlučín	138	48	90	138	45	93	
Základní škola a mateřská škola Hlučín-Bobrovníky, p.o.	Hlučín	76	60	16	76	67	9	
Základní škola a mateřská škola Hlučín-Darkovičky, p.o.	Hlučín	115	86	29	150	112	38	
Základní škola Hlučín, Hornická 7, p.o.	Hlučín	575	357	218	575	335	240	
Základní škola Hlučín-Rovniny, p.o.	Hlučín	800	609	191	800	700	100	
Základní škola dr. Miroslava Tyrše, Hlučín, Tyršova 2, p.o.	Hlučín	450	225	225	450	198	252	
Základní škola a mateřská škola Kozmice, okres Opava, p.o.	Kozmice	150	81	69	150	86	64	
Základní škola a mateřská škola Ludgeřovice, p.o.	Ludgeřovice	440	347	93	440	389	51	
Základní škola Markvartovice, okres Opava, p.o.	Markvartovice	150	99	51	150	94	56	
Základní škola a Mateřská škola Píšť, p.o.	Píšť	300	146	154	300	148	152	
Základní škola a mateřská škola Šilheřovice, p.o.	Šilheřovice	190	138	52	190	156	34	
Základní škola a mateřská škola Vřesina, okres Opava, p.o.	Vřesina	90	70	20	110	96	14	
Celkem za SO ORP Hlučín		5046	3164	1882	5101	3329	1772	

Zdroj: zpracováno autorským týmem, pramen - Městský úřad (MĚÚ) Hlučín Odbor školství SO ORP

Poznámka:

Zeleně označená pole představují nárůst kapacity základních škol a počtu žáků ve sledovaném období 2012/2013-2015/2016. Červená pole pak označují pokles.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že kapacita základních škol byla v období let 2012/2013-2015/2016 navýšena o 55 míst. V uvedeném období došlo k navýšení celkového počtu žáků, a to z původního počtu 3164 žáků ve školním roce 2012/2013 na 3329 ve školním roce 2015/2016. Celková nevyužitá kapacita základních škol se snížila o 110 míst, a to z původních 1882 na 1772 volných míst.

Ve školách zřízených obcemi pracují především ženy jejichž podíl na celkovém **počtu pedagogů** v ORP činí téměř 89 %. Na 1. stupni představuje podíl žen 97 % a na 2. stupni 80 % zaměstnaných pedagogů ve školství. V roce 2016 jsou mezi **ostatními pedagogickými pracovníky** škol zaměstnaní asistenti pedagoga pro žáky se zdravotním postižením (24 osob s celkovým úvazkem 17,36), speciální pedagog 1 osoba (úvazek 0,5), školní psycholog 1 osoba (úvazek 0,5) a 9 výchovných poradců. Ve městě Hlučín se dlouhodobý nárůst počtu žáků neočekává. Obdobné očekávání je také u ostatních zřizovatelů, kteří se navíc obávají odlivu žáků při přechodu z 1. stupně na 2. stupeň ZŠ. Do budoucna lze tedy očekávat, že počet žáků ZŠ bude klesat. V každém případě lze počítat s určitou demografickou vlnou, která se do školního roku 2013/2014 projevovala naplněností a maximálně využitou kapacitou MŠ. Předpokládaný budoucí trend vývoje počtu žáků ZŠ se v dlouhodobém horizontu jeví jako mírně klesající.

- **Speciální základní školy:** počty absolventů běžných i speciálních tříd mají ve sledovaném období klesající trend. Ve správním obvodu se nachází pouze jedna škola, která se zaměřuje na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci speciálních tříd jsou většinou absolventy speciální ZŠ Gen. Svobody 8 Hlučín, která je zřizována krajem. Ve školním roce 2012/2013 byli žáci vyučováni v pěti třídách základní školy praktické a jedné třídě základní školy speciální. Na druhou stranu je zapotřebí také připomenout, že dochází také k přechodu některých žáků na obecní školy a jejich integraci do běžných tříd. Integrace probíhá ve většině škol a nejvíce integrovaných žáků je zaznamenáno na ZŠ Hlučín-Rovniny. Speciální ZŠ Gen.Svobody 8, Hlučín je zřízená krajem. Do výuky jsou zařazováni žáci postižení a chronicky nemocní. Běžné třídy se v této škole nevyskytují. Stejně jako ve školách zřízených obcemi počty žáků, počty tříd i úvazky pedagogů zaznamenávají výrazně klesající trend. V důsledku speciálního zaměření školy jsou počty žáků na jednoho pedagoga poměrně nízké. Počty žáků v posledních letech klesaly, což je důsledek demografického vývoje a integrace žáků do hlavního vzdělávacího proudu.
- **Speciální druh výuky:** s prvky Montessori probíhá v ZŠ Dr. Miroslava Tyrše a MŠ Hlučín Severní.
- **Středoškolská zařízení:** vzhledem k venkovskému charakteru území je pochopitelné, že je výskyt středních škol ve správním obvodu ORP Hlučín poměrně malý. Z tohoto důvodu je většina středoškolského vzdělávání zajišťována ve městech Ostrava a Opava. Dlouhodobý trend klesající poptávky studentů a učňů po technických a řemeslných oborech představuje problém nejen pro středoškolské vzdělávání, ale především také pro zaměstnavatele. V souvislosti s tímto trendem se u mladší generace vytrácí rukodělná zdatnost a schopnost technického myšlení. Právě z těchto důvodů je nezbytné podporovat výuku řemeslných oborů na ZŠ a současně také v rámci volnočasových aktivit dětí.

Na území správního obvodu působí tato středoškolská zařízení:

- *Gymnázium Josefa Kainara Hlučín, příspěvková organizace* – nabízí šestileté a čtyřleté studium.
  - *Odborné učiliště a Praktická škola Hlučín, příspěvková organizace* – vyučuje tříleté obory: Potravinářská výroba - Cukrářské práce, Malířské a natěračské práce, Zednické práce, Stravovací a ubytovací služby - Kuchařské práce, Prodavačské práce, Pečovatelské služby - Pečovatelské práce; dvouleté obory: Potravinářské práce - Pekařské práce, Praktická škola dvouletá.
  - *Střední škola hotelnictví, gastronomie a služeb SČMSD Šilheřovice, s.r.o.* – Nabízí střední odborné vzdělání s výučním listem v oborech: Kuchař, Číšník, Cukrář, Kadeřník; střední odborné vzdělání s maturitou v oborech: Hotelnictví, Analýza potravin, Kosmetické služby, Cestovní ruch; nástavbové studium v oboru Podnikání, Gastronomie.
- **Vysoké školy:** se na území So ORP Hlučín nenacházejí, ale působí v nedalekých městech Opavě (Slezská univerzita) a Ostravě (Vysoká škola báňská – Technická univerzita, Ostravská univerzita a Vysoká škola podnikání), nebo ve vzdálenější Olomouci (Univerzita Palackého).
- **Základní umělecké školy (ZUŠ):** na území správního obvodu se nachází ZUŠ, jejímž zřizovatelem je kraj. Základní umělecká škola Pavla Josefa Vejvanovského má celkem 5 odloučených pracovišť: jedno odloučené pracoviště se nachází přímo v Hlučíně a další pak ve městě Dolní Benešov a v obcích Hať, Píšť a Šilheřovice. Ve školní budově ZŠ v Dobroslavicích, která je detašovaným pracovištěm ZŠ Děhylov, je zřízena pobočka Základní umělecké školy Háj ve Slezsku (ZUŠ Háj ve Slezsku nespadá do SO ORP Hlučín).

2.2 Mimoškolská zařízení

- **Středisko volného času (SVČ):** na území správního obvodu působí pouze jedno středisko volného času, a to Dům dětí a mládeže Hlučín, příspěvková organizace. Do roku 2005 bylo toto zařízení ve správě kraje. Od roku 2006/2007 se nachází ve správě města Hlučín. Ve školním roce 2012/2013 měl Dům dětí a mládeže 46 zájmových útvarů, které navštěvovalo celkem 578 účastníků. Nejpočetnější skupinu tvořili žáci a studenti VOŠ, jejichž počet je oproti roku 2005 nižší. Od roku 2010 počet účastníků zaznamenává rostoucí trend. V Domě dětí a mládeže Hlučín je zaměstnáno celkem 13 pedagogů, z toho 9 externích (s úvazkem 1 - 2h/týdně), 4 interní pedagogové a 5 ostatních zaměstnanců. Celkový přepočtený úvazek činí 6,5 zaměstnanců.
- **Další neziskové organizace, kluby, spolky a sdružení zabývající se volnočasovými aktivitami dětí:** volnočasovými aktivitám dětí se mimo ZUŠ a SVČ věnuje také celá řada sdružení, spolků, klubů a organizací. Mnohé z nich patří mezi obecní spolky. Najdeme zde také několik organizací, jejichž činnost je vyvíjena na území více obcí nebo v celém regionu. Z hlediska struktury zde najdeme tradiční organizace: jako jsou sportovní kluby, hasiči, včelaři, divadelní i pěvecké soubory, ale také netradiční organizace, které se zaměřují na rozvoj kreativity a rukodělné dovednosti dětí a mládeže. Obecným problémem v oblasti volnočasových aktivit je velmi často projevovaný krátkodobý, nebo poměrně malý zájem ze strany dětí a žáků. Toto pravidlo platí pro celou škálu volnočasových činností. Děti a žáci jsou velmi často zapojováni do kulturního dění v obcích prostřednictvím škol, které udržují úzký kontakt se spolky, sdruženími, různými neziskovými organizacemi i kluby.

Tabulka 10: Neziskové organizace zabývající se volnočasovými aktivitami dětí, mimo ZUŠ a SVČ

Obce SO ORP Hlučín	Název organizace	Adresa
Bělá	TJ SOKOL Bělá	č.p. 181, 747 23 Bělá
Bělá	SDH Bělá	Bělá 150, 747 23 Bělá
Bělá	Prajzská ambasáda	Bělá č. 169, 747 23 Bělá
Bohuslavice	SK Bohuslavice	SK Bohuslavice, Opavská 307, 747 19 Bohuslavice
Bohuslavice	SDH Bohuslavice	Hasiči Bohuslavice, Opavská 397, 747 19 Bohuslavice
Darkovice	SDH Darkovice	Dlouhá 349/62A, 747 17 Darkovice
Darkovice	TJ Darkovice	Společenská 6, 747 17 Darkovice
Darkovice	Klub stolního tenisu	Dlouhá 322, 747 17 Darkovice
Děhylov	Tělovýchovná jednota Sokol Děhylov	Ke Koupališti 161/4, 747 94 Děhylov
Děhylov	SDH Děhylov	Porubská 72/42, 747 94 Děhylov
Dobroslavice	Kroužek malých turistů	Slezská 33/29, Dobroslavice
Dobroslavice	Kroužek malých hasičů	Mitušova 55, Ostrava Hrabůvka
Dobroslavice	Kroužek malých fotbalistů	Spartakiádní 10/190, Dobroslavice
Dolní Benešov	FC Dolní Benešov	Osada Míru 313, Dolní Benešov
Dolní Benešov	Sbor dobrovolných hasičů	ul. Opavská, Dolní Benešov
Dolní Benešov	TJ MSA Šachový klub	Osada Míru 627, Dolní Benešov
Dolní Benešov	Městský orchestr mladých	Dolní Benešov, Opavská 161
Dolní Benešov	pěvecký sbor Nezmar	Dolní Benešov, Opavská 161
Dolní Benešov	Mažoretky Excelent	Dolní Benešov, Opavská 161
Hať	TJ Sokol	TJ Sokol Hať, Šelvícká 1A, Hať
Hať	Sbor dobrovolných hasičů	Lípová 10, Hať
Hať	Model klub Hať	Lípová 217, Hať
Hať	TTC Hať	Lípová 12, Hať
Hlučín	Tenisový klub Hlučín	Hlučín, Celní 1a
Hlučín	Fotbalový klub Darkovičky	Hlučín-Darkovičky, č.p.133
Hlučín	Tělovýchovná jednota Hlučín	Hlučín, Pode Zdí 162/33
Hlučín	TJ Sokol Bobrovníky	Hlučín-Bobrovníky, Požárnícká 13
Hlučín	Handballclub Hlučín	Hlučín, Tyršova 5a
Hlučín	Florbalový Club Hlučín	Hlučín, Horní 5/592
Hlučín	TOM 4332 Zálesák Hlučín	Hlučín, Na Závodí 1468
Hlučín	TOM Orion oddíl 19108	Hlučín, Na Závodí 1468
Hlučín	Cable Wakeboard Club Hlučín	Hlučín, Severní 18
Hlučín	Florbalový tým hlučínských ministrantů	Hlučín, Okrajová 15
Hlučín	Dětský ranč Hlučín	Hlučín, Celní 10b
Hlučín	Klub přátel tanečních aktivit Hlučín	Hlučín, Okružní 1733/18
Hlučín	Základní kynologická organizace Hlučín-Rovniny	Hlučín, Rovniny 1729
Hlučín	SK-HC Prajz Hlučín	Hlučín, Čs. armády 13a
Hlučín	Sbor dobrovolných hasičů Hlučín-Bobrovníky	Hlučín-Bobrovníky, Požárnícká 129
Hlučín	Asociace přátel Československého opevnění Opavska a Hlučínska, z.s	Hlučín, Hornická 19/1202
Hlučín	Sportovní klub Jachting Hlučín	Hlučín, K Pile 85/2

Hlučín	Schola Hlučín	Hlučín-Bobrovníky, Požárnícká 59
Hlučín	Sportovní klub FC Hlučín	Hlučín, U Stadionu 1798
Hlučín	Montessori centrum Hlučín	Hlučín, V. Balarina 1959/6
Hlučín	Sbor dobrovolných hasičů Hlučín	Hlučín, Celní 1845/6
Kozmice	Sbor dobrovolných hasičů Kozmice	Poručíka Hoši 60/3B
Kozmice	TJ SOKOL	Hlavní
Kozmice	Kynologická organizace Kozmice	Nádražní 9
Kozmice	Výtvarný kroužek	ZŠ Kozmice, Poručíka Hoši
Kozmice	Sportovní kroužek	ZŠ Kozmice, Poručíka Hoši
Kozmice	Střelecký kroužek	K Točně
Ludgeřovice	TJ Ludgeřovice	Na Návsi 227/102
Ludgeřovice	MS ČČK Vrablovec	Vrablovec 1340/4A
Ludgeřovice	SDH Ludgeřovice	U Lípy 1205/4
Ludgeřovice	SDH Vrablovec	Vrablovec 599/58
Ludgeřovice	Klub turistů Ludgeřovice	Okružní 86/13
Ludgeřovice	Pony ranč Vrablovec	Vrablovec 133/405
Markvartovice	Osada Menfen	Lipová 287, 747 14, Markvartovice
Markvartovice	SDH Markvartovice	Šilheřovická 491, 747 14, Markvartovice
Markvartovice	TJ Sokol Markvartovice	Šilheřovická, 747 14, Markvartovice
Markvartovice	Sdružení Werichovci	Werichova 402, 747 14, Markvartovice
Píšť	AVZO TŠČ Píšť (střelecký klub)	Píšť 142
Píšť	Schola Píšť	Píšť 352
Píšť	Tělovýchovná jednota Slavia Píšť	Píšť 526
Píšť	Děti a mládež farnosti sv. Vavřince	Píšť 449
Píšť	Český svaz včelařů, o.s., Základní organizace Vřesina	Na Kaménce 505, Píšť
Píšť	Šachový klub GOBE Píšť	Píšť 170
Píšť	Ministrantský florbalový klub Píšť	Opavská 219/83, Píšť
Píšť	Sbor dobrovolných hasičů Píšť	Píšť 296
Píšť	Klub maminek s dětmi Píšť, z.s.	Pekařská 200/3, Píšť
Píšť	Tenisový klub Píšť, z.s.	Třešňová 608/18, Píšť
Šilheřovice	Tělovýchovná jednota Sokol Šilheřovice	Sokolská 409, Šilheřovice
Šilheřovice	SDH Šilheřovice	Střední 305, Šilheřovice
Vřesina	TJ Vřesina	Sportovní 325/2
Vřesina	SDH Vřesina	21. dubna 247/1
Vřesina	ZOV - včelaři	Revoluční 298/46
Závada	Rozinky	Závada 107, 747 19
Závada	Kreativní kroužek pro děti	Závada 106 - Obecní úřad
Závada	SDH Závada	Závada 161, 747 19

Zdroj: obce SO ORP Hlučín, vlastní šetření 2015-2016

- **Další vzdělávání a osvěta:** Podstatnou roli při rozvoji venkova a venkovského života hraje další vzdělávání a osvěta, které mohou napomoci nejen k aktivnímu a kreativnímu využití volného času, udržení a rozvoji řemesel a tradic, nýbrž také napomoci při boji s nezaměstnaností a v rozvoji podnikání.

V minulých letech probíhaly v obcích na Hlučínsku kurzy, semináře a přednášky s následující tematikou:

- Kurzy – jazykové kurzy, počítačová gramotnost, fotografování
- Přednášky – bezpečnost dopravy, zdravotní péče, třídění odpadů, ochrana před povodněmi

3 Vymezení povinných, doporučených, průřezových a volitelných oblastí místního akčního plánu vzdělávání

V rámci zpracování analýzy řešitelský tým vycházel z povinných, doporučených i volitelných opatření MAP, které se dotýkají předškolního, školního i volno-časového vzdělávání dětí a žáků.

3.1 Povinná opatření MAP

Cílem místního akčního plánování (MAP) je podpora rozvoje potenciálu a osobnosti každého dítěte i žáka ve věku do 15 let. Hlavní důraz je pak kladen na podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Mezi povinná opatření MAP patří:

- 1) Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
- 2) Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
- 3) Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

3.1.1 Povinná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v základních školách

▪ Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

Inkluzivní vzdělávání je velmi diskutované téma s širokým spektrem názorů. Mezi pedagogickou odbornou sférou se vyskytují odlišné pohledy na vhodné postupy a způsoby jeho využití. Většina škol deklaruje, že jejich pedagogové přizpůsobují obsah a formu vzdělávání v souladu se specifiky a potřebami žáků. Je zapotřebí zdůraznit, že se školy v širších souvislostech zabývají odbouráváním bariér mezi lidmi a usilují o pozitivní vztahy mezi školami.

V rámci SO ORP Hlučín je **nejnižším koeficientem kvality** hodnocen aktuální stav způsobu, jakým je upravován průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se SVP, spolupráce ve výuce s dalšími pedagogickými i nepedagogickými pracovníky a schopnost využívat speciální učebnice a kompenzační pomůcky.

V období 2019-2020 plánují školy zlepšit schopnost využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky a přijímat ke vzdělávání žáky v souladu s inkluzivními principy. Jako hlavní překážka je uváděno nedostatečné finanční zajištění a tlak státu na rychlou změnu stávajícího systému inkluzivního vzdělávání.

▪ **Rozvoj čtenářské gramotnosti**

Jedná o oblast, ve které ZŠ plánují výrazné zlepšení. Jako největší problém respondenti označují nedostatek stabilní finanční podpory. V tomto směru je podíl uváděných souhlasných odpovědí výrazně nejvyšší. Dále pak následuje nezáměr ze strany rodičů a žáků a chybějící, nebo nedostatečný, srovnávací nástroj úrovně gramotnosti žáků daného věku nebo ročníku.

▪ **Rozvoj matematické gramotnosti**

Jednoznačným závěrem je zjištění, že učitelé 1. i 2. stupňů využívají poznatky mezi sebou i s učiteli jiných škol, podporují rozvoj matematické gramotnosti v rámci ŠVP a chtějí pokračovat v podpoře individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o matematiku. Shodně jako v kraji a v ČR je také v ORP Hlučín, jako hlavní překážka, uveden nedostatek stabilních finančních prostředků pro zajišťování specifických způsobů podpory. Dále pak nedostatečné materiálně technické podmínky, absence srovnávacího nástroje úrovně gramotnosti a absence pozice pracovníků pro rozvoj matematické gramotnosti.

3.1.2 Povinná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v mateřských školách

Dostupnost –inkluzivní-kvalita:

Vzhledem ke skutečnosti, že se MŠ vyskytuje na území každé obce správního obvodu ORP Hlučín, lze hovořit o dostupnosti předškolního vzdělání. Na druhou stranu je tato skutečnost ovlivněna také demografickým vývojem a naplněností tříd v MŠ, a to i přes skutečnost navyšování kapacity v posledních pěti letech. Inkluzivní a kvalita vzdělávání je popsána v jednotlivých oblastech níže.

▪ **Podpora inkluzivního/společného vzdělávání (dostupnost –inkluzivní-kvalita)**

Inkluzivní vzdělávání je velmi diskutované téma s širokým spektrem názorů. Mezi pedagogickou odbornou sférou se vyskytují odlišné pohledy na vhodné postupy a způsoby jeho využití. Většina škol deklaruje, že jejich pedagogové přizpůsobují obsah a formu vzdělávání v souladu se specifiky a potřebami žáků. Je zapotřebí zdůraznit, že se školy v širších souvislostech zabývají odbouráváním bariér mezi lidmi a usilují o pozitivní vztahy mezi školami.

Většina škol (78,9 %) **plánuje zlepšení** ve prospěch vzájemné výměny zkušeností, vzájemné sdílení dobré praxe a společné diskuze mezi pedagogy. V rámci svých možností většina škol (68,4 %) hodlá **v období 2016-2018 rozvíjet podmínky** pro realizaci inkluzivních principů prostřednictvím zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků. Stejně procento škol uvádí, že pedagogové jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte. Celkem (68,4 %) škol se vyjádřilo, že pedagogové plánují realizovat diagnostiku dětí a na základě zjištěných výsledků budou volit vhodné formy i metody výuky. Stejně tak pedagogové vytvářejí prostor pro sebehodnocení dítěte a pro rozvoj jeho motivace ke vzdělávání.

V rámci SO ORP Hlučín je **nejnižším koeficientem kvality** hodnocen aktuálního stavu v oblasti bezbariérovosti, a to jak vnější zpřístupnění školy, tak i přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy. Dále mateřské školy zaostávají v oblasti vybavenosti kompenzačními/speciálními pomůckami a využívání služeb asistenta pedagoga.

Mateřské školy poukazují na velký počet dětí ve třídách (84,2 %), nedostatečné finanční zajištění na práci s heterogenními skupinami (73,7 %) a na technickou nemožnost bezbariérových úprav (47,4 %). Výše uvedené problémy pak společně s nedostatečnou osvětou v oblasti inkluze označují **jako hlavní překážku**.

▪ **Rozvoj čtenářské pregramotnosti**

Jedná o oblast, které se mateřské školy intenzivně věnují a ve srovnání s ČR i krajem dosahují lepších výsledků. Výsledky ilustrují zjištění, že v MŠ existuje čtenářsky podnětné prostředí. Přes tuto skutečnost však pro období 2016-2018 **plánují výrazné zlepšení**. Jako **největší problém** školy označují nedostatek stabilní finanční podpory. V tomto směru je podíl uváděných souhlasných odpovědí výrazně nejvyšší. Dále pak následuje nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti. Jako třetí v pořadí školy uvádějí problém nedostatečného rozvoje mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace).

▪ **Rozvoj matematické pregramotnosti**

Ve srovnání s ČR a krajem se této oblasti MŠ v ORP Hlučín intenzivně věnují a kromě nedostatečného technického a materiálového zabezpečení je aktuální stav uspokojivý. Jednoznačným závěrem je zjištění, že MŠ počítají se zlepšením v oblasti materiálového zabezpečení pro rozvoj matematické pregramotnosti, s rozvojem interaktivních metod a nákupem literatury a multimédií. Učitelé plánují rozvíjet své znalosti (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.), vzájemně si vyměňovat zkušenosti vzájemným sdílením dobré praxe a uplatnit je ve výchově.

Největší překážku představuje nedostatek interaktivních metod a pomůcek, dále pak nedostatek stabilní finanční podpory a jako třetí v pořadí problém nedostatečného rozvoje mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušné gramotnosti.

3.2 Doporučená opatření MAP

Mezi doporučená opatření MAP patří:

- 1) Rozvoj podnikání a iniciativy dětí a žáků
- 2) Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
- 3) Kariérové poradenství v základních školách

3.2.1 Doporučená opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v základních školách

▪ **Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě**

Školy správního obvodu ORP Hlučín ve srovnání s průměrem v kraji a ČR nepatrně zaostávají v šesti z deseti kritérií, a to především v oblasti sdílení dobré praxe a výměny zkušeností a v oblasti rozvoje finanční gramotnosti žáků. Naopak v oblasti rozvoje kritického myšlení a bezpečného prostředí pro rozvoj kreativity průměrné hodnoty kraje a ČR převyšují. Většina ZŠ v ORP plánuje pokračovat ve zlepšování finanční gramotnosti žáků, v učení systematického zdokonalení prvků iniciativy a

kreativity, včetně rozvoje kreativity učitelů. Za hlavní překážky v této oblasti je kromě omezených finančních prostředků považován nedostatek výukových materiálů a pomůcek. Výrazně by bylo třeba vzbudit vyšší zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami.

Mezi **významnější překážky** se řadí především nedostatek financí pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku a nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje podnikavosti a vztahu k zajišťování potřeb trhu práce (kariérové poradenství pro žáky).

▪ Podpora polytechnického vzdělávání

Ve srovnání s průměrem v kraji a ČR *školy zaostávají v sedmnácti z dvaceti srovnávacích kritérií*. Jako nedostatečné se jeví realizace mimo-výukových akcí jako jsou projektové dny, exkurze, diskuse s odborníky a spolupráce s místními firmami. Školy v menší míře informují o možnostech polytechnického vzdělávání rodiče, ačkoliv spolupracují s různými neziskovými organizacemi, které se zabývají volnočasovými aktivitami žáků. **Překážku představují** nedostatečné finance na úhradu volitelných předmětů i kroužků a skutečnost absence jazykové vybavenosti učitelů pro výuku polytechnických předmětů v CLILL. Dále pak nevhodně a nedostatečně vybavené laboratoře a odborné učebny. Specifickým předpokladem a potřebou pro rozvoj polytechnické vzdělávání jsou dostatečné a odpovídající prostory, potřebné vybavení laboratoří, odborných učeben a dílen, které lze v současné době nedostatečně a nevyhovující. Jedná se o významné problémy, limitující výraznější rozvoj.

Jako pozitivum je zapotřebí zdůraznit, že školy celkově podporují polytechnickou výchovu a ve školách často existují odpovídající mimoškolní aktivity.

3.2.2 Doporučená opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v mateřských školách

▪ Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě

Ve srovnání s krajským a celorepublikovým průměrem MŠ v ORP Hlučín vynikají ve všech osmi porovnávaných oblastech. **Nejvýznamnější překážkou** rozvoje kreativity je nedostatek financí pro zajištění pomůcek a literatury pro rozvoj iniciativy a kreativity. Většina (3/4 dotazovaných) MŠ plánuje zlepšit práci s počítači při učení dětí. S tím souvisí zvýšení odbornosti při využití internetu. Komplikace působí nevhodné nebo zastaralé ICT vybavení na MŠ v důsledku nedostatečných zdrojů na modernizaci vybavení včetně údržby. Další překážku představuje nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti.

▪ Podpora polytechnického vzdělávání

Ve srovnání s krajským a celorepublikovým průměrem MŠ v ORP Hlučín vynikají ve všech jedenácti porovnávaných oblastech. **Nejvýznamnější překážkou** rozvoje kreativity je nedostatek financí a dále pak nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti. Třetí nejvýznamnější překážkou je absence pracovníka pro rozvoj polytechnického vzdělávání.

3.3 Průřezová a volitelná opatření MAP

Mezi průřezová a volitelná opatření MAP jsou zařazena témata:

- 1) Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků / pedagogických pracovníků
- 2) Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- 3) Rozvoj jazykové gramotnosti

3.3.1 Průřezová a volitelná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v základních školách

▪ Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků / pedagogických pracovníků

Z odpovědí respondentů je patrné, že úměrně k vysoké pozornosti, kterou školy věnují vybavování informačními a komunikačními technologiemi v oblasti HW a SW, kladou také důraz na posilování příslušné kompetence pedagogů.

Jako hlavní překážku uvádí více než polovina dotazovaných škol nedostatečné zdroje na pořízení a modernizaci ICT, včetně údržby. V procentuálním srovnání s výsledky kraje a ČR je situace ve správním obvodu ORP Hlučín mírně příznivější. Dále se jedná o nedostatečné využívání mobilní ICT ve výuce a rezervy ve znalostech pedagogických pracovníků.

▪ Rozvoj sociálních a občanských a dalších klíčových kompetencí žáků

Výrazně nejvyšší podíl plánují školy v rozvoji schopnosti sebereflexe a sebehodnocení v období 2016/2018 (76,5 %). Přibližně 2/3 škol počítají se zlepšením pěstování kulturního povědomí, etických hodnot, spolupráce a schopnosti žáků učit se.

▪ Rozvoj jazykové gramotnosti

Z výsledků agregovaného šetření vyplývá, že rozvoj jazykového vzdělávání je pro území ORP Hlučín důležitou oblastí. Na školách existuje jazykově podnětné prostředí, jsou využívány učebnice, cizojazyčné materiály a média. Školy usilují o spolupráci s rodiči. Jako hlavní bariéra je opět charakterizován nedostatek stabilních finančních zdrojů. V této souvislosti je podstatné, že Moravskoslezský kraj zahajuje v rámci Krajského akčního plánu nový projekt „Yes, I do“, jehož cílem je v období 2016 – 2023 zvýšit kvalitu výuky anglického jazyka na všech stupních vzdělávacího systému. S ohledem na skutečnost, že podpora tohoto vzdělávacího programu bude vhodná pro čerpání finančních prostředků z operačních programů, je účelné zařadit participaci v tomto projektu do strategického dokumentu MAP.

3.3.2 Průřezová a volitelná opatření MAP ve vztahu ke vzdělávání v mateřských školách

▪ Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků / pedagogických pracovníků

▪ Rozvoj sociálních a občanských a dalších klíčových kompetencí dětí

▪ Rozvoj jazykové gramotnosti

Data, priority a trendy v zásadě korespondují s poznatky, zjištěnými u ZŠ, jenž jsou uvedeny výše.

3.4 Shrnutí

Při srovnání podílu plánovaného zlepšení pro období 2016/18 v rámci všech posuzovaných oblastí akcentuje absolutně největší počet ZŠ tyto položky:

- a) pokračování podpory komplexního čtenářství žáků, zaměřené na chápání kontextu a vyvozování (88,2 %)
- b) využívání poznatků a dobré praxe mezi učiteli nebo školami ve výuce matematické gramotnosti (76,5 %) a
- c) rozvíjení finanční gramotnosti žáků (76,5 %).

Absolutně nejvýraznější počet MŠ se přiklání pro období 2016/18 v rámci všech posuzovaných dílčích položek :

- a) k využívání interaktivních pomůcek při rozvoji čtenářské pregramotnosti (89,5 %)
- b) k posílení technického/ materiálního zabezpečení rozvoje matematické pregramotnosti (84,2 %).

4 Infrastruktura školství a potřeba investic

Jedná se o základní analytická data, která slouží jako východisko pro specifikování potřebných investic, na které naváže vymezení rozsahu rozvojových záměrů, technické připravenosti a finanční náročnosti.

4.1 Mateřské školy

Výsledky vycházejí z dat a informací, které byly poskytnuty ze strany všech 19 MŠ správního obvodu ORP Hlučín.

U zařízení, ve kterých působí současně ZŠ i MŠ je obtížné v řadě případů odlišit potřeby ZŠ a MŠ. To se týká infrastruktury především u staveb, rekonstrukcí ale i vybavení, které užívají společně obě školy. Do rozvoje infrastruktury (stavby, rekonstrukce, modernizace budov, učeben, místností apod.) investovalo v rámci ORP v letech 2010/15 celkem 52,6 % dotazovaných MŠ. Tento podíl je výrazně vyšší než v rámci kraje (40,3 %) i v rámci ČR (39,2 %).

V letech 2010-2015 investovalo z prostředků EU do infrastruktury téměř 53 % a do vybavení téměř 32 % z celkového počtu mateřských škol v SO ORP Hlučín. U MŠ, obdobně jako u ZŠ, byly v minulém období preferovány nové stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy spolu s rekonstrukcí a modernizací opláštění budov. Této sféře se chtějí MŠ přednostně věnovat i v následujících obdobích 2016/2018 a 2019/2020. Nově pak MŠ upřednostňují také bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce. Tento druh stavebních úprav do budoucna plánuje téměř 37 % mateřských škol. Z toho 21 % mateřských škol plánuje realizaci bezbariérových úprav v období let 2016-2018.

Tabulka 11: Vývoj investic a plánované stavby MŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-20120

Stavby, rekonstrukce	Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby / rekonstrukce školy			Podíl MŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat		Podíl MŠ v rámci ORP jejichž plán se bude týkat bezbariérovosti
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 –2018	2019–2020	
1. Nová výstavba nebo přístavba budov	10,5%	6,5%	6,9%	10,5%	10,5%	21,1%
2. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	5,3%	3,8%	3,2%	21,1%	15,8%	36,8%
3. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy)	36,8%	29,5%	26,8%	21,1%	15,8%	5,3%
4. Stavební úpravy a rekonstrukce tříd	15,8%	10,7%	10,3%	15,8%	21,1%	5,3%
5. Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny	0,0%	0,7%	0,7%	0,0%	5,3%	5,3%
6. Stavební úpravy a rekonstrukce herny	15,8%	8,1%	5,7%	10,5%	15,8%	10,5%
7. Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	0,0%	1,3%	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%
8. Stavební úpravy a rekonstrukce prostor na podporu polytechnického vzdělávání (např. keramická dílna)	0,0%	2,5%	1,9%	15,8%	15,8%	5,3%
9. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny	10,5%	5,8%	6,3%	5,3%	0,0%	0,0%
10. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.	47,4%	23,3%	20,0%	36,8%	26,3%	10,5%

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

Tabulka 12: Investice do vybavení MŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-20120

Vybavení	Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy			Podíl MŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 –2018	2019–2020
1. Vybavení třídy	10,5%	11,9%	12,5%	42,1%	10,5%
2. Vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností	5,3%	6,3%	6,2%	26,3%	21,1%
3. Vybavení knihovny	5,3%	6,3%	5,4%	15,8%	10,5%
4. Vybavení herny	10,5%	8,1%	9,3%	31,6%	15,8%
5. Vybavení tělocvičny	5,3%	2,9%	2,7%	0,0%	10,5%
6. Vybavení školní jídelny	0,0%	3,6%	6,1%	5,3%	10,5%
7. Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků	0,0%	7,4%	8,9%	52,6%	21,1%
8. Software pro ICT techniku	0,0%	4,5%	6,7%	36,8%	15,8%
9. Nové didaktické pomůcky	21,1%	12,3%	12,4%	57,9%	21,1%
10. Připojení k internetu v hernách, ve škole	0,0%	2,9%	5,4%	15,8%	0,0%
11. Interaktivní tabule	10,5%	6,0%	5,8%	26,3%	15,8%
12. Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	15,8%	3,6%	5,3%	31,6%	15,8%
13. Vybavení bezbariérovým nábytkem pro děti se SVP	0,0%	0,2%	0,6%	5,3%	5,3%
14. Didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP	0,0%	3,4%	3,9%	10,5%	10,5%
15. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod.	5,3%	5,4%	6,2%	42,1%	21,1%

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

Hlavní prioritou v následujícím období jsou tedy stavební úpravy na podporu podnětného venkovního prostředí školy, vybavení tříd výpočetní technikou pro potřeby pracovníků a pořízení nových didaktických pomůcek.

4.2 Základní školy

Výsledky vycházejí z dat a informací, které byly poskytnuty ze strany 17 ZŠ správního obvodu ORP Hlučín. V agregovaných výstupech není započítána účast krajské ZŠ Hlučín, Gen. Svobody 8.

Investice v letech 2010 - 2015

Do rozvoje infrastruktury (stavby, rekonstrukce, modernizace budov, učeben, místností apod.) investovalo v rámci ORP v letech 2010/15 celkem 70,6 % dotazovaných ZŠ. Tento podíl je výrazně vyšší než v rámci kraje (65,5 %) i v rámci ČR (52,7 %). Do vnitřního vybavení školy investovaly z prostředků EU v určitém rozsahu všechny základní školy.

Výrazně nejvyšší počet ZŠ (47,1 %) směřoval v posledních pěti letech své investice do rekonstrukcí, udržovacích prací a do modernizace pláště budov. Dále pak z hlediska četnosti následují stavební úpravy a vybavení na podporu venkovního prostředí školy, hřišť, školních zahrad, učeben v přírodě apod. Z celkových 15 konkrétních položek v seznamu využití prostředků EU se na třetím místě z hlediska četnosti využití investic umístila oblast různých dalších stavebních úprav, a to především rekonstrukce učeben cizích jazyků, informatiky a rekonstrukce školních jídelen a družin.(17,6 % škol).

Období 2016 – 2018 a dále

Perspektivně kladou ZŠ největší důraz na rekonstrukce a vybavení počítačových učeben, informačních center, nové didaktické pomůcky, úpravy a vybavení na podporu venkovního podnětného prostředí (např. hřiště, školní zahrady, učebny v přírodě) a na audiovizuální techniku.

Tabulka 13: Vývoj investic a plánované stavby ZŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-20120

Stavby, rekonstrukce	Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby / rekonstrukce školy			Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat		Podíl ZŠ v rámci ORP jejichž plán se bude týkat bezbariérovosti
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 –2018	2019–2020	
1. Nová výstavba nebo přístavba budov	5,9%	6,6%	5,7%	17,6%	23,5%	11,8%
2. Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	0,0%	4,7%	4,0%	0,0%	11,8%	11,8%
3. Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	47,1%	39,3%	32,9%	23,5%	11,8%	5,9%
4. Stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd	0,0%	14,8%	10,4%	35,3%	17,6%	5,9%
5. Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy	5,9%	8,2%	4,2%	11,8%	5,9%	0,0%
6. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny cizích jazyků	17,6%	15,0%	6,1%	17,6%	5,9%	0,0%
7. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny fyziky	5,9%	18,7%	6,2%	5,9%	5,9%	0,0%
8. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny chemie	5,9%	17,3%	5,8%	5,9%	11,8%	0,0%
9. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny přírodopisu	0,0%	15,0%	4,5%	5,9%	0,0%	0,0%
10. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky	17,6%	20,4%	12,8%	11,8%	17,6%	0,0%
11. Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	11,8%	10,5%	6,0%	29,4%	17,6%	11,8%
12. Stavební úpravy a rekonstrukce učebny uměleckých předmětů (např. hudebny apod.)	0,0%	2,3%	2,0%	5,9%	17,6%	0,0%
13. Stavební úpravy a rekonstrukce dílny / cvičné kuchyňky	5,9%	11,7%	8,1%	11,8%	5,9%	0,0%
14. Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu apod.	17,6%	12,6%	7,4%	11,8%	17,6%	5,9%
15. Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.	23,5%	21,8%	14,8%	35,3%	47,1%	0,0%

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

V nadcházejícím období 2016/2018 plánuje více než 35 % základních škol úpravu a realizaci rekonstrukce kmenových tříd. Podpora venkovního podnětného prostředí je specifikována jako hlavní oblast staveb a rekonstrukcí pro období 2016/2018 i 2019/2020. Ve srovnání s předchozím obdobím se jedná o poměrně rostoucí trend, se kterým počítá téměř polovina škol v území SO ORP Hlučín.

Poměrně nízká pozornost je stále věnována řešení bezbariérovosti. Jednotlivými aspekty vybavení pro zajištění bezbariérové dostupnosti se miní zabývat 0 % až 11,8 % zapojených ZŠ.

V současné době, ale také pro období blízké budoucnosti, projevují základní školy zájem o zlepšení vybavení mobilních počítačových učeben a získání nových didaktických pomůcek. Z tohoto trendu je patrné, že školy se prioritně chtějí věnovat vytváření podmínek pro zlepšování výuky v širokém spektru předmětů.

Po roce 2018 počítá největší skupina ZŠ se zlepšováním vybavení kmenových tříd, tělocvičen, zlepšováním podmínek na podporu podnětného vnitřního vybavení škol, jako jsou čtenářské koutky, prostory pro sdílení zkušeností a rozvoj jednotlivých gramotností.

Tabulka 14: Investice do vybavení ZŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-2020

Vybavení	Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy			Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	2016 –2018	2019–2020
1. Vybavení kmenových tříd	41,2%	37,9%	34,2%	47,1%	23,5%
2. Vybavení polytechnických učeben (fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod.)	29,4%	45,4%	29,9%	35,3%	35,3%
3. Vybavení jazykové učebny	29,4%	28,3%	17,3%	35,3%	17,6%
4. Vybavení knihovny	52,9%	36,5%	32,4%	35,3%	29,4%
5. Vybavení počítačové učebny (stolní počítače)	64,7%	56,7%	55,2%	47,1%	29,4%
6. Vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety)	29,4%	47,5%	41,5%	58,8%	29,4%
7. Vybavení tělocvičny	5,9%	8,7%	6,5%	47,1%	35,3%
8. Vybavení umělecké učebny	0,0%	4,7%	3,5%	17,6%	11,8%
9. Vybavení dílny / cvičné kuchyňky	11,8%	28,3%	22,8%	17,6%	35,3%
10. Vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod.	11,8%	9,6%	7,2%	29,4%	5,9%
11. Software pro ICT techniku	64,7%	55,7%	55,3%	29,4%	23,5%
12. Nové didaktické pomůcky	41,2%	46,1%	38,0%	52,9%	29,4%
13. Připojení k internetu ve třídách, na škole a ve školských zařízeních	29,4%	27,6%	24,8%	11,8%	11,8%
14. Interaktivní tabule	82,4%	72,1%	66,7%	35,3%	23,5%
15. Audiovizuální technika (televize, projekory apod.)	41,2%	53,6%	48,4%	41,2%	23,5%
16. Stroje či jiné vybavení nad 40 tis. Kč (vyjma strojů řízených počítačem)	0,0%	2,3%	2,0%	5,9%	5,9%
17. Vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP	0,0%	2,3%	2,9%	5,9%	0,0%
18. Kompenzační/ speciální pomůcky pro žáky se SVP	11,8%	11,9%	12,3%	35,3%	17,6%
19. Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod.	11,8%	13,6%	13,1%	41,2%	41,2%

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

V oblasti rozvoje vybavení ZŠ byla nejvyšší pozornost škol věnována pořízení interaktivních tabulí (4/5 škol) a 2/3 škol využily investice na obnovu hardwarového a softwarového vybavení počítačových učeben ICT.

4.3 Stupeň rozpracovanosti investic ZŠ a MŠ ve školním roce 2015/2016

Stupeň rozpracovanosti investic byl realizačním týmem zjišťován na základě osobních schůzek s řediteli škol a současně také formou elektronické korespondence.

Tabulka 15: Stupeň rozpracovanosti investic do stavebních úprav a vybavení ve školním roce 2015/2016

Název školy		Popis investice (např. výstavba tělocvičny, vybavení knihovny)	Stupeň rozpracovanosti (A) úvaha/(B) fáze zpracování projektu/ (C) fáze realizace	Souhlas zřizovatele (ANO/NE)	Investiční náklady	Zdroj financování (vlastní/zřizovatel/dotace EU)
1	ZŠ MŠ Hlučín-Bobrovníky	ZŠ	výstavba tělocvičny	projekt hotov B	ANO	dotace EU/zřiz.
		MŠ	x	x	x	x
2	ZŠ MŠ Hlučín-Darkovičky	ZŠ	mobilní učebna	A	ANO	500 000 dotace
		MŠ	tělocvična	B	ANO	zřizovatel
3	ZŠ MŠ Darkovice	ZŠ	vybavení ŠD	A	ano	
		MŠ	zabezpečení budovy MŠ	A	ano	
4	ZŠ MŠ Kozmice	ZŠ				
		MŠ	školní hřiště	B	ANO	600 000 zřizovatel - dotace EU
5	ZŠ MŠ Vřesina	ZŠ	Modernizace sborovny	A	Ano	100 tis. vlastní
		MŠ	Rekonstrukce budovy MŠ	Zpracován projekt, realizace od 7/2016	ANO	17 mil. zřizovatel, podán projekt na dotaci z EU
6	ZŠ MŠ Ludgeřovice	ZŠ	tělocvična - C, hřiště s umělou trávou a osvětlením - A, dětské hřiště - B, dílny - A,	viz popis investice	ANO	TV- 25mil, hřiště UT- 1,4mil, dílny-1mil, Hřiště- 0,5mil. dotace
		MŠ	-	-	-	-
7	ZŠ MŠ Šilheřovice	ZŠ	Rekonstrukce toalet na 1. st. , oprava střechy - budova 2. st. (Kostelní 230, oplocení zahrady na 2. st.,vybudování naučné zahrady na 2. st.	Realizace v roce 2016, projekty připraveny mimo naučnou zahradu - bude zpracován v červnu	ANO	Obec Šilheřovice
		MŠ	ZŠ i MŠ vstoupí do grantu EU - nové šablony 2016	Připravujeme podání žádosti	ANO	800 000. dotace EU
8	ZŠ MŠ Píšť	ZŠ	rekostrukce soc. zařízení tělocvičny	A	ANO	cca 200 tis. vlastní
		MŠ	rekonstrukce půdního podkroví - vytvoření oddělení MŠ + ŠD	A	ANO	10 mil. MŠMT
9	ZŠ MŠ Bohuslavice	ZŠ	vybudování školní dílny	projekt	ANO	200 000 vlastní,zřizovatel

		MŠ	x	x	x	x	x
10	ZŠ MŠ Hať	ZŠ	tělocvična,šk.dílňy	C	ANO	340 000	zřiz...,EU,vlast.
		MŠ	zahrad,a,pođlahy	C	ANO	150 000	zřiz...,vlast.
11	ZŠ MŠ Bělá	ZŠ	rekonstrukce: soc. zařízení B, rozvodů elektřiny B + výstavba venkovní učebny A	viz popis investice	1.+ 2. ANO 3. NE	Bude doplněno	dotace EU
		MŠ	x	x	x	x	x
12	ZŠ Dr. Miroslava Tyrše, Hlučín	-	jazyková učebna	A	NE	?	dotace+vlastní
13	ZŠ Markvartovice	-	zateplení budovy	B - realizace 2016/2017	ANO	?	dotace EU
14	ZŠ Hlučín-Rovňiny	-	Výstavba pavilonu speciálních učeben	Zpracování projektové dokumentace	NE	30 mil	dotace MŠMT nebo EU
15	ZŠ Hlučín, Hornická 7/1266	-	viz komentář	realizace 07-08/2016	ANO	765 000	rozpočet školy
16	ZŠ Dolní Benešov	-					
17	ZŠ Děhylov	-	zateplení budovy Děhylov, vybavení kabinetu Dobroslavice	B	ANO		dotace EU/zřiz.
18	ZŠ Hlučín, Gen. Svobody 8	-	není plánováno	x	x	x	x
19	MŠ Dobroslavice	-	Herní povrch škol.zahrady	A	ANO	350 000	dotace EU
20	MŠ Hlučín, Cihelní	-	není plánováno - v minulých pěti letech investiční akce z dotací EU již proběhly.				
21	MŠ Ludgeřovice, Hlučínská 496	-	Přístavba školy	B	ANO	8 mil.	dotace EU/zř.
22	MŠ Dolní Benešov, Osada míru	-					
23	MŠ Hlučín, Severní 19/1261	-	není plánováno	x	x	x	x
24	MŠ Markvartovice 430	-	Přístavba MŠ, vytvoření 3. třídy	A	ANO		
25	MŠ Liščata, s.r.o., Hlučínská 795	-	vybavení zahrady + herny	A	ANO	100 000	vlastní
26	Církevní MŠ Ludgeřovice	-		x	x	x	x

Zdroj: šetření realizačního týmu projektu MAP ve školním roce 2015/2016

4.4 Výstupy šetření v oblasti investic a potřeb

Sonda mezi školami vycházela ze standardizovaného pracovního dotazníku, připraveného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR samostatně pro mateřské a základní školy. Podařilo se získat a zpracovat informace celkem od 18 ZŠ a od 18 MŠ. Oproti agregovaným výstupům ze strany MŠMT byla do tohoto šetření navíc zahrnuta také ZŠ Hlučín, Gen. Svobody 8, jejímž zřizovatelem je kraj a naopak nebyla zahrnuta Církevní MŠ Ludgeřovice, která v oblasti sběru dat s realizačním týmem projektu nespolupracovala.

Předmětem komentáře jsou výsledky dvou částí strukturovaného dotazníku, a to část VII. ROZVOJ INFRASTRUKTURY a část VIII OBLAST ROZVOJE Z PROJEKTŮ OP VVV.

Gesci za vyplnění převzali ředitelé/ředitelky škol. Na vyplňování se podíleli i pedagogičtí pracovníci, další zaměstnanci škol a pracovníci, zapojení ve volnočasových aktivitách. Prokázalo se, že respondenti mají k obsahu dotazníkovému šetření kladný postoj a zjišťované údaje jim nejsou cizí.

Prakticky všichni respondenti pokládají za samozřejmé, že pro jejich školu je důležité rozvíjet infrastrukturu a obecně investiční vybavení. Z tohoto pohledu má projekt MAP podporu.

U zařízení, ve kterých působí současně ZŠ i MŠ je pochopitelné, že není možné vždy jednoznačně odlišit potřeby ZŠ a MŠ. To se týká infrastruktury především u staveb, rekonstrukcí ale i vybavení, které užívají společně obě školy.

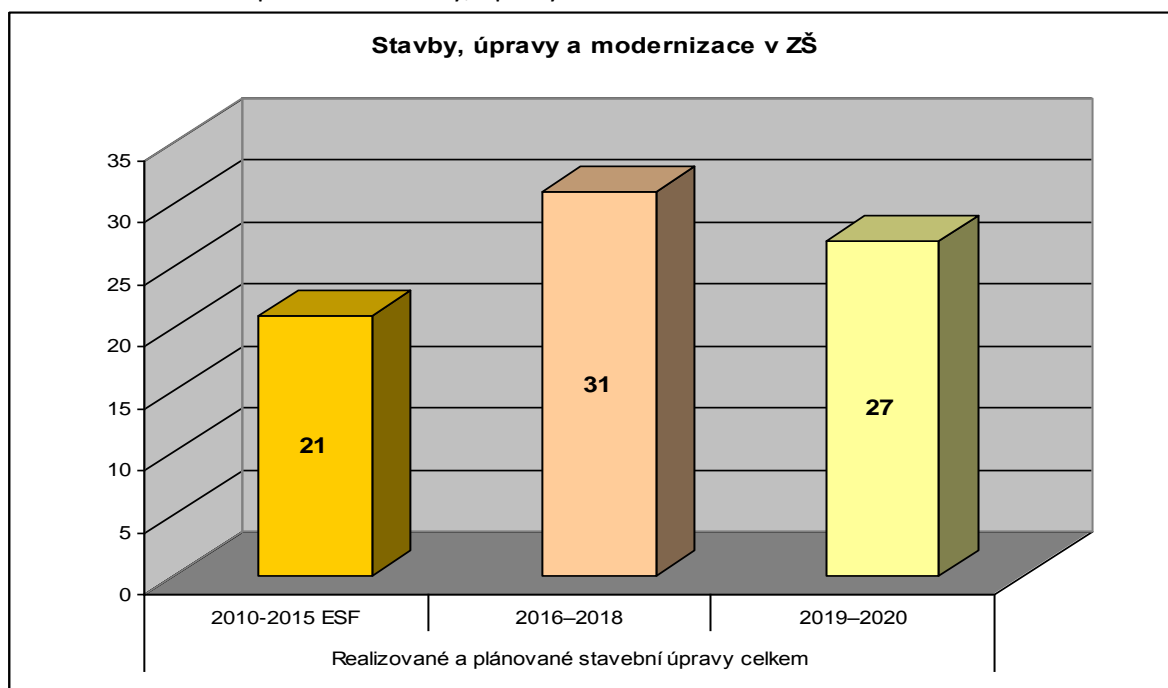
4.4.1 Výstupy šetření v oblasti investic a potřeb základních škol

▪ Stavby, rekonstrukce, modernizace

Z celkového počtu navrhovaných kategorií bylo zjištěno, že nejvíce škol (7) využilo možnost provést rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov a zateplení budov v období 2010 – 2015. Dále byly v předcházejícím období provedeny stavební úpravy a rekonstrukce učeben informatiky (4).

Pro současné období je nejvyšší zájem o stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd, učeben cizích jazyků, úpravy a rekonstrukce tělocvičen a o stavební úpravy a vybavení vnějšího prostředí. Ve výhledu na roky 2019 – 2020 dominuje zájem o úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy.

Graf 8: Realizované a plánované stavby, úpravy a modernizace v ZŠ

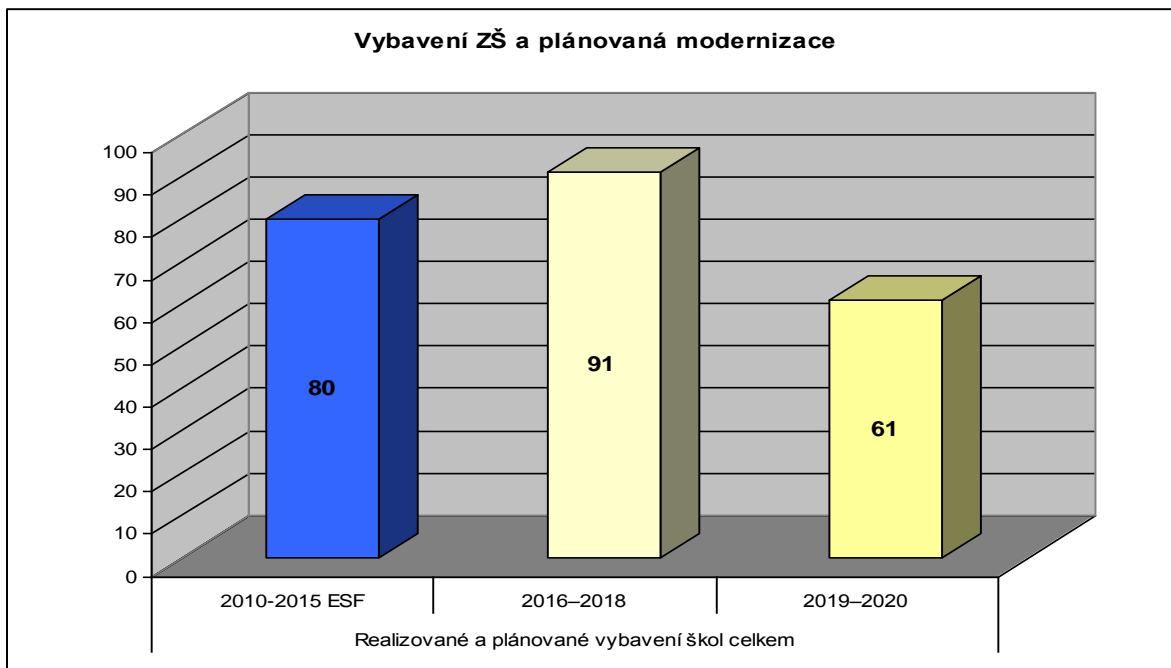

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ Vybavení

V této kategorii se objevuje u škol výrazný zájem o pořízení investic ve všech uváděných (nabízených) kategoriích. Převážná většina škol si v období 2010 – 2015 z ESF pořídila interaktivní tabule, vybavila školní knihovny a počítačové učebny. Žádná škola neuvádí investici do umělecké učebny, nákupu strojů nad 40 tis. Kč a bezbariérového nábytku, přístrojů a elektroniky pro žáky se SVP. V současnosti jsou jako frekventovaná potřeba označeny nové didaktické pomůcky, vybavení kmenových tříd, počítačové učebny vč. mobilních a audiovizuální technika. Pro období 2016-2018 školy plánují další navýšení investic do modernizace vybavení.

Graf 9: Vybavení ZŠ a plánovaná modernizace

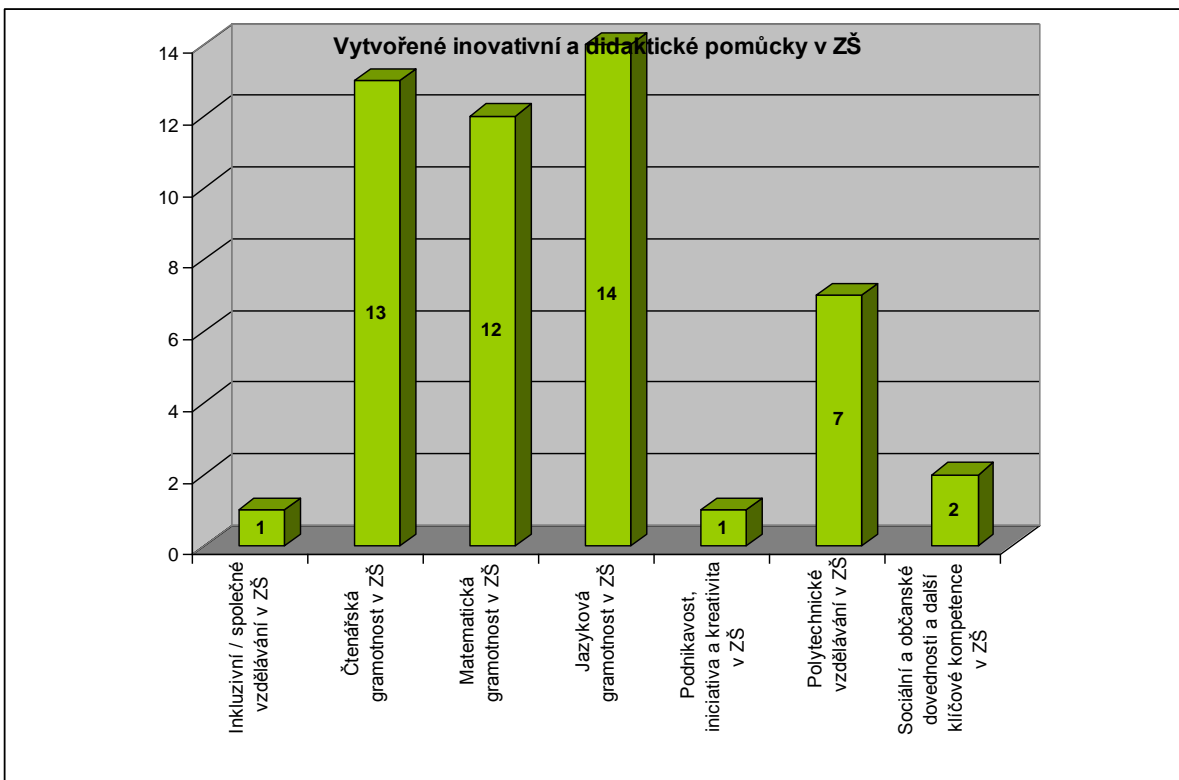

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ **Vytvořené inovativní výukové materiály a pomůcky**

Tvorbou výukových materiálů se zabývají téměř všechny dotazované školy, z toho nejvíce druhů (6) bylo zpracováno pouze na jedné ZŠ v Hlučíně.

Graf 10. Vytvořené inovativní výukové materiály a pomůcky v ZŠ

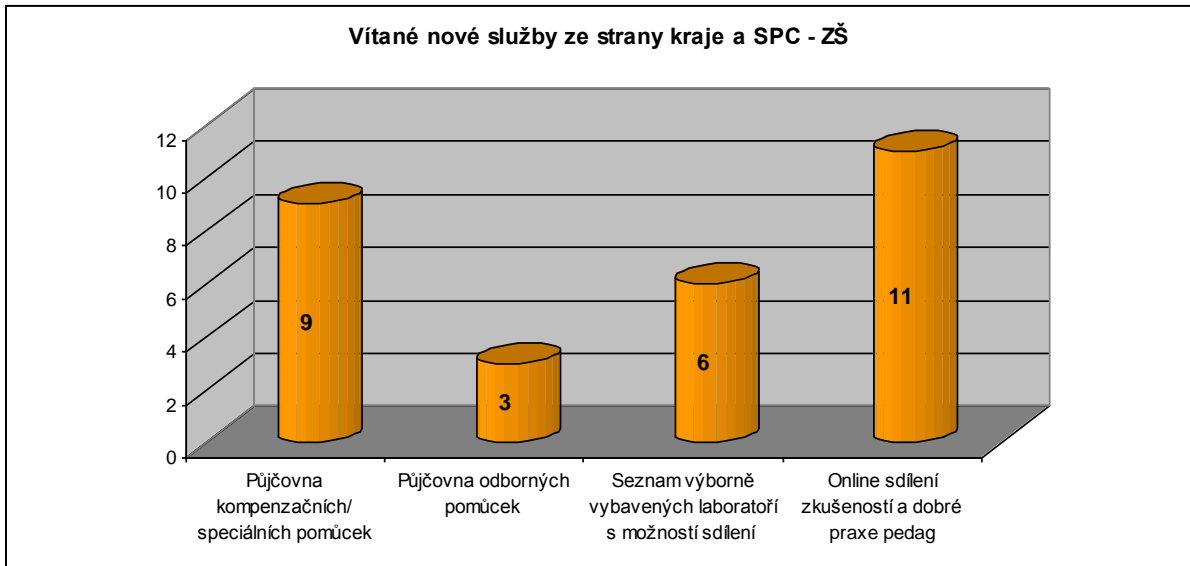

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ **Vítané nové služby na úrovni kraje a SPC**

Ze čtyř nabízených druhů služeb byl nejvyšší zájem o on-line sdílení zkušenosti a dobré praxe pedagogů. Naopak nejnižší zájem byl uveden o půjčování odborných pomůcek.

Graf 11: Vítané nové služby pro potřeby ZŠ na úrovni kraje a SPC

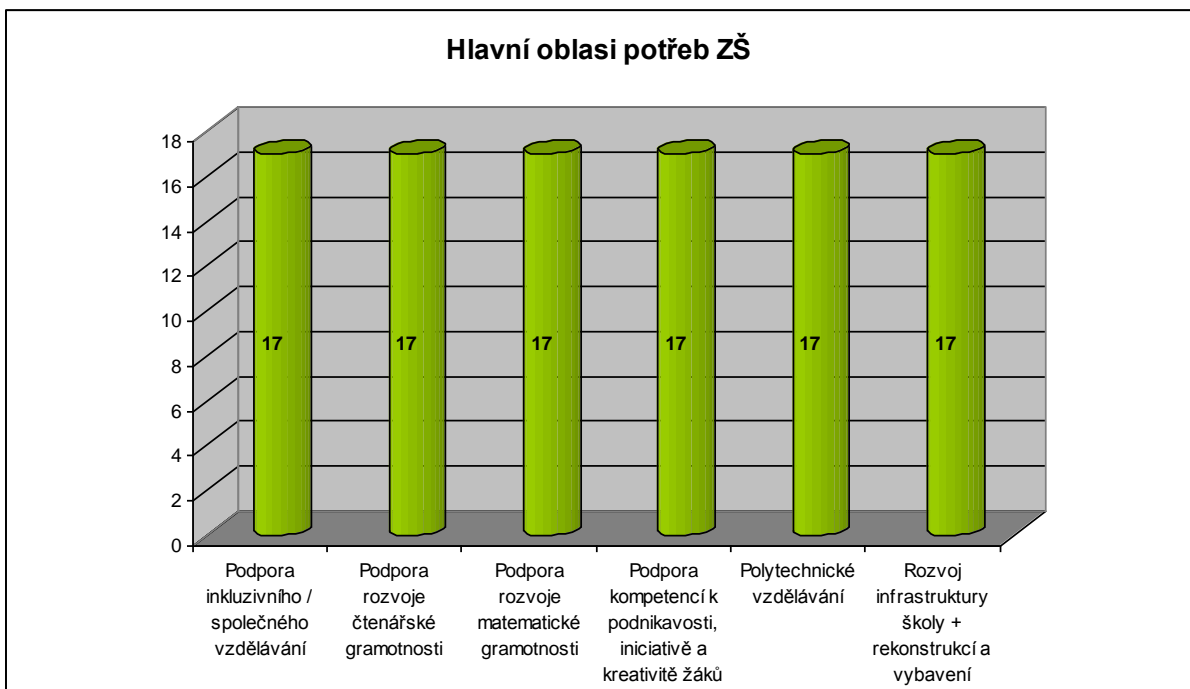

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ **Hlavní oblasti potřeb z podpory OP**

O všechny oblasti projeví školy, zařazené do dotazníkového šetření velký zájem.

Graf 12: Hlavní oblasti potřeb základních škol z podpory OP

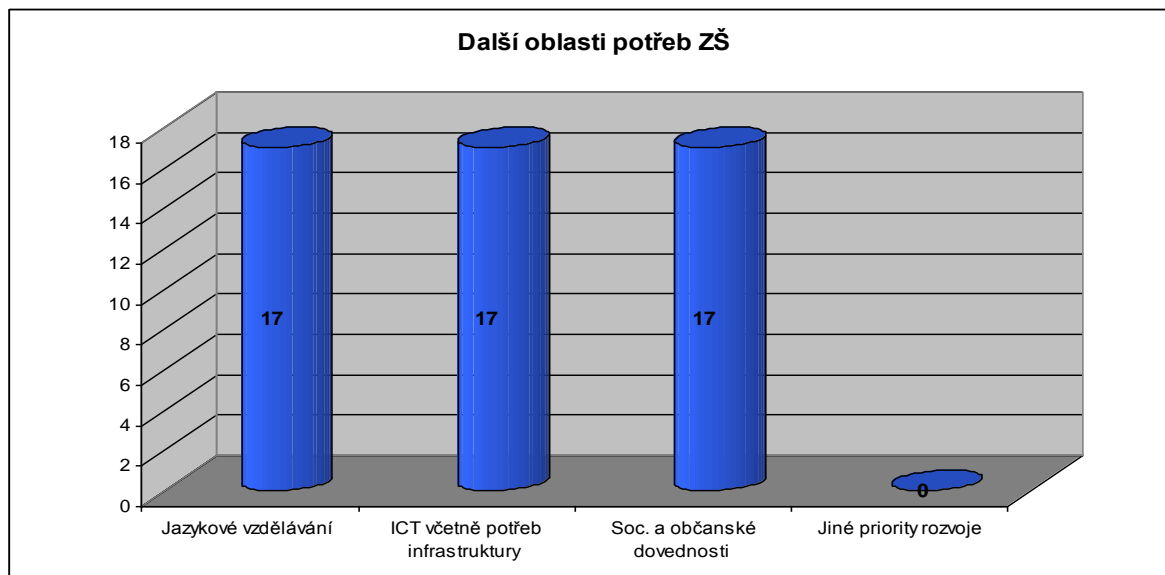

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ Další oblasti potřeb z podpory OP

Oblasti potřeb jsou zřejmé z níže uvedeného grafu. Téměř všechny školy shodně uvádějí: jazykové vzdělávání, rozvoj ICT, včetně potřeb infrastruktury a soc. a občanské dovednosti.

Graf 13: Další oblasti potřeb základních škol z podpory OP

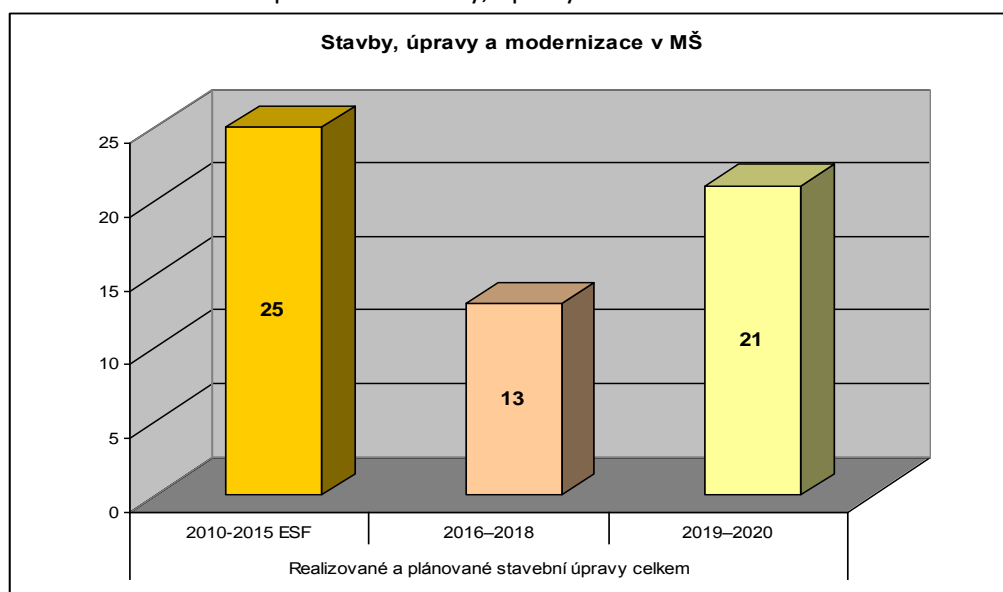
Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

4.4.2 Výstupy šetření v oblasti investic a potřeb mateřských škol

▪ Stavby, rekonstrukce, modernizace

Polovina MŠ prováděla v minulém období rekonstrukce/udržovací práce další stavební úpravy. Nejméně se stavby, rekonstrukce a modernizace týkaly knihoven a tělocvičen, protože tyto akce jsou promítnuty do investic příslušných základních škol.

Graf 14: Realizované a plánované stavby, úpravy a modernizace v MŠ

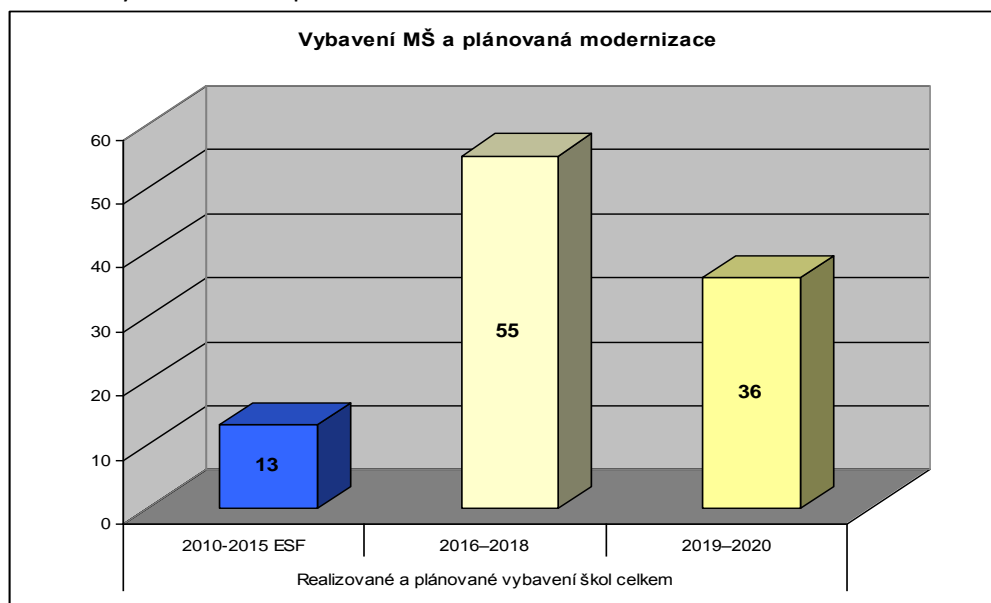

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ Vybavení

Rozsah investic do mateřských škol v průběhu období 2010 – 2015 je v porovnání se ZŠ nižší, nejvíce (3) MŠ získaly nové didaktické pomůcky. V současné, období projevují MŠ hlavně zájem o získání výpočetní technikou pro pedagogy, vybavení nové didaktické pomůcky, vybavení tříd a heren, a vybavení na podporu vnitřního podnětného vybavení. Do budoucna je nejvíce preferován rozvoj učeben a prostorů pro polytechnické dovednosti a další vybavování heren vybavení heren a podnětného školní prostředí.

Graf 15: Vybavení MŠ a plánovaná modernizace

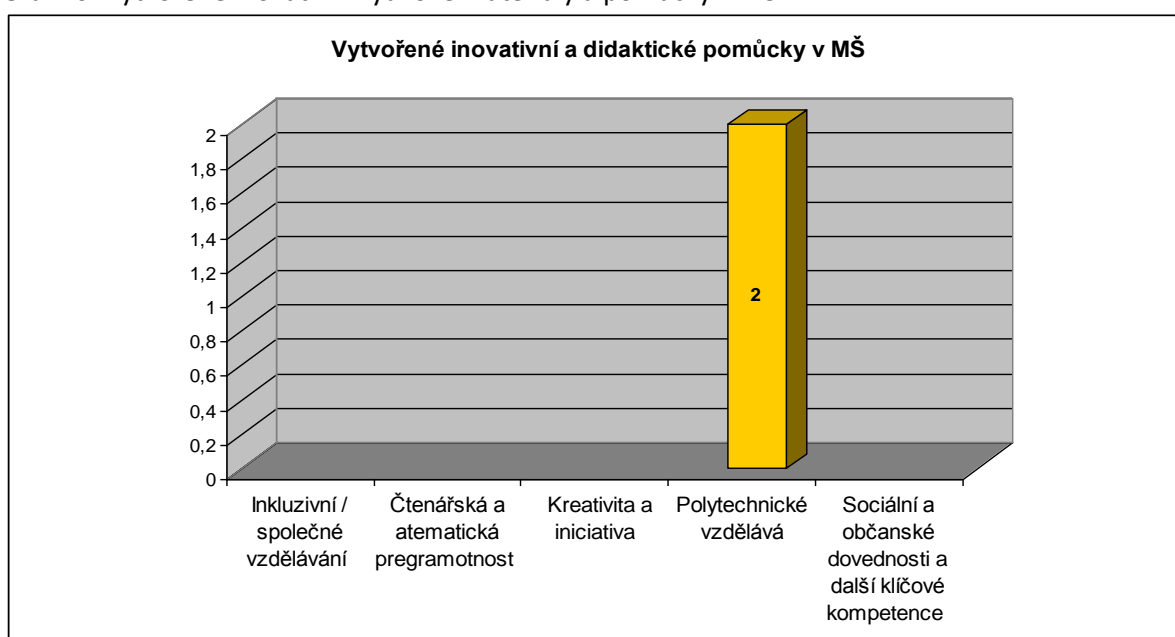

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ Vytvořené inovativní výukové materiály a pomůcky

Výukové materiály tvoří MŠ zcela výjimečně (celkem 2 případy)

Graf 16: Vytvořené inovativní výukové materiály a pomůcky v MŠ

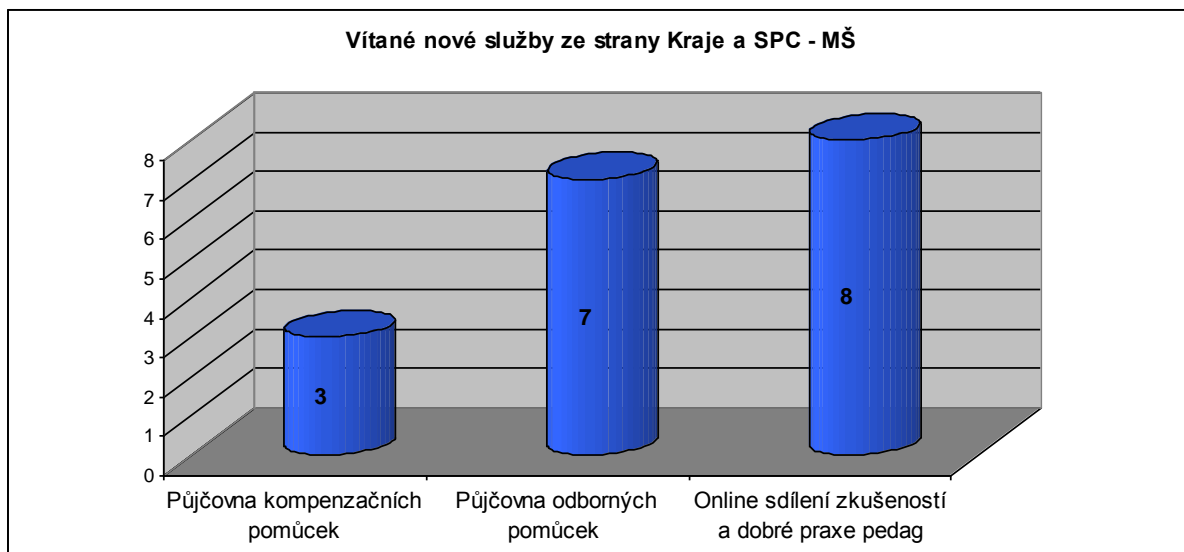

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ **Vítané nové služby na úrovni Kraje a SPC**

S největším zájmem u 50 % MŠ by se setkala online sdílení zkušenosti a dobré praxe pedagogů. Malý zájem byl uveden o půjčování kompenzačních pomůcek.

Graf 17: Vítané nové služby pro potřeby MŠ na úrovni kraje a SPC

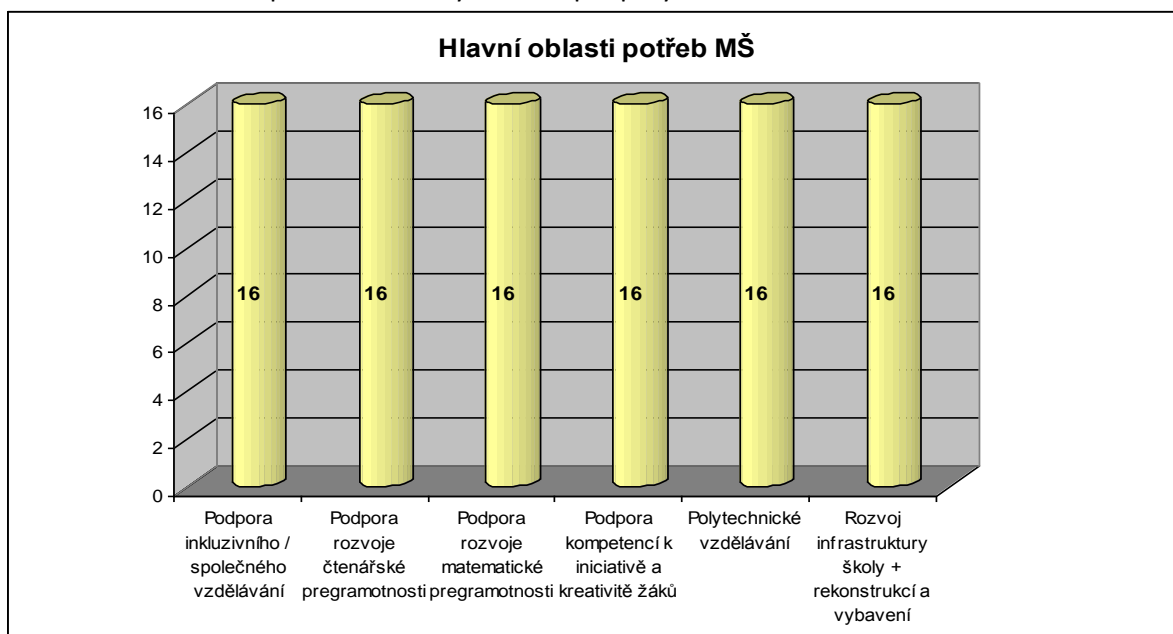

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ **Hlavní oblasti potřeb z podpory OP**

O všechny oblasti projeví školy, zařazené do dotazníkového šetření velký zájem

Graf 18: Hlavní oblasti potřeb mateřských škol z podpory OP

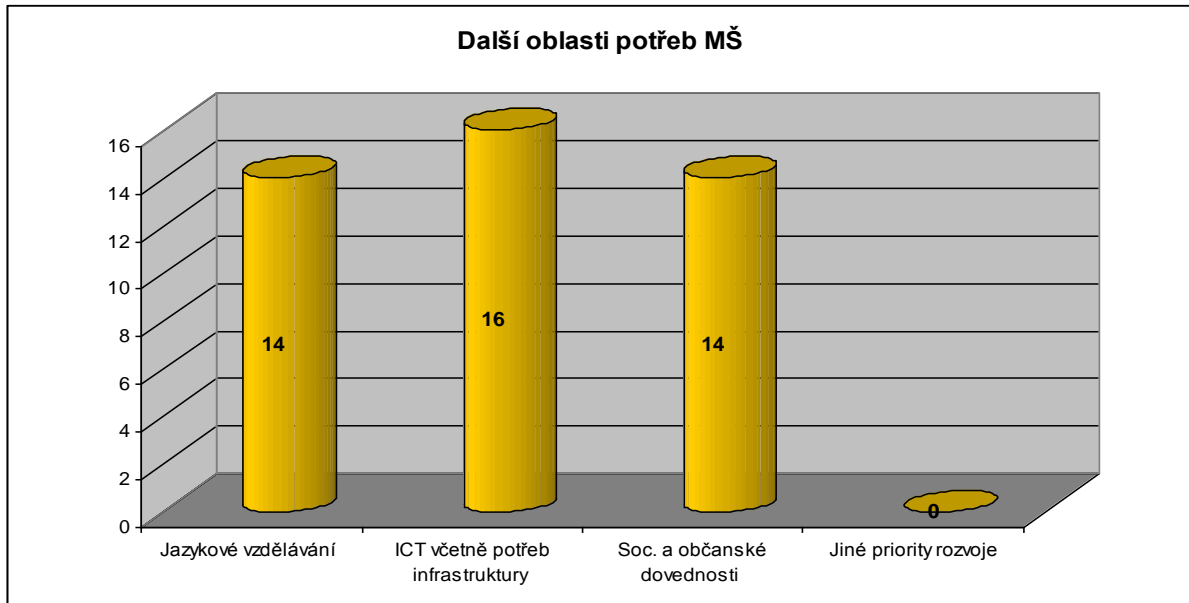

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

▪ Další oblasti potřeb z podpory OP

Graf 19: Další oblasti potřeb mateřských škol z podpory OP

Zdroj: zpracováno realizačním týmem MAP, pramen agregované šetření MŠMT

Závěrečné poznámky k vyhodnocení dat:

I když nebyly školy povinny zpracovat všechny tabulky, dochází k určitému malému zkreslení z následujících důvodů:

- 3 školy nevyplnily část VIII dotazníkového šetření
- 1 škola uložila přílohy ve formátu, který se nepodařilo otevřít
- 1 škola neuvedla v dotazníku oblast VII
- do tohoto šetření nebyla zahrnuta církevní MŠ v Ludgeřovicích
- do tohoto šetření byla zahrnuta ZŠ Hlučín, Gen. Svobody 8, jejímž zřizovatelem je kraj

5 Komparace strategických záměrů a dokumentů zaměřených na rozvoj vzdělávání v území

Dokument navazuje na strategické dokumenty „SCLLD“ a na oblast předškolní výchovy a základního školství z dokumentu „Strategie území správního obvodu ORP Hlučín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti v obcích a dopravě“. S těmito dokumenty je v souladu a současně také vychází z informací získaných z komunitního plánování v území a plánování Odboru školství a kultury MěÚ Hlučín.

5.1 Strategické cíle školství - dokument Meziobecní spolupráce v SO ORP Hlučín

Níže uvedené cíle oblasti školství vycházejí ze strategického dokumentu „*Strategie území správního obvodu ORP Hlučín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a bezpečnosti v obcích a dopravě*“

1. Scházející speciální třídy v MŠ a rostoucí počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

▪ Cíl 1 - Vytvoření speciálních tříd v MŠ

Na území správního obvodu ORP Hlučín nejsou v současné době zřízeny žádné speciální MŠ, ani speciální třídy v dílčích MŠ. Potřeba zřízení speciálních tříd v MŠ roste vzhledem ke zvyšujícímu se počtu autistických dětí, dětí s diagnózou ADHD a dětí s dalšími speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). V důsledku scházejících speciálních tříd v MŠ se následně stále větší počet dětí potýká s rostoucími potížemi ve výuce na ZŠ. Navíc práce s těmito „nepřipravenými“ dětmi vyžaduje ze strany učitelů zvýšené úsilí a ztěžuje podmínky výuky. Opomíjená příprava dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v MŠ má následně vliv na problematické zvládnání učiva a jejich případné sociální vyloučení z kolektivu. Příčina rostoucího počtu těchto dětí spočívá v předčasné porodnosti a nedostatečné zodpovědnosti na straně rodičů při výchově a případné spolupráci se specialisty. Z tohoto důvodu je zapotřebí věnovat pozornost také osvětě a práci s rodiči. Meziobecní spolupráce bude uplatňována umístováním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do MŠ v obcích, které mají zřízeny speciální třídy. Další spolupráce bude uplatňována formou výměny zkušeností v oblasti práce s dětmi s SVP a společným sdílením specialistů (školní logoped, školní psycholog, speciální pedagog).

▪ Cíl 2 - Zavést spolupráci v oblasti práce s dětmi se SVP

Na území správního obvodu ORP Hlučín dochází ke zvyšujícímu se počtu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). V důsledku této skutečnosti se stále větší počet dětí se potýká s rostoucími potížemi ve výuce na ZŠ. Práce s těmito dětmi nejen vyžaduje zvýšené úsilí ze strany učitelů, ale vyžaduje také zabezpečení asistentů a speciálních pedagogů. Financování a zaměstnávání speciálních pedagogů pak představuje pro jednotlivé školy zátěž. Meziobecní spolupráce se tedy nabízí právě v oblasti výměny zkušeností a případného společného financování speciálních pedagogů. V jednotlivých školách mohou mít tyto pedagogové uzavřenou smlouvu na část úvazku.

2. Problematika financování údržby a revitalizace budov, včetně zázemí škol a školských zařízení

▪ Cíl - Zajistit financování údržby a revitalizace budov, včetně zázemí škol a školských zařízení

Příčiny problematické údržby budov a revitalizace stávající infrastruktury souvisí se stářím budov, s omezenými rozpočty obcí a z toho vyplývající tendence odkládání investic. Další příčiny vyplývají z nedostupnosti dotačních titulů na investice, opravy a úpravy budov. Mnoho škol v rámci správního obvodu ORP Hlučín bylo úspěšných v oblasti čerpání dotací na vybavení učeben a revitalizaci budov v oblasti energetické úspornosti (výměna oken, zateplení, nová fasáda, vybavení kuchyně). Přesto však nelze konstatovat, že je současný celkový stav budov a školských zařízení zcela uspokojivý. Některé školní tělocvičny svou rozlohou neodpovídají požadovanému stavu a některé školy nemají zřízeno školní sportoviště. Taktéž mnohé obce musí počítat s obnovou rozvodů elektřiny, vody i tepla a s obměnou sociálního zařízení. V příkladě dlouhodobého odkládání investic do údržby a revitalizace budov se zvyšuje riziko havárií, neplnění hygienických norem a neočekávaných „skokových“ výdajů na straně zřizovatelů. Z tohoto důvodu je bezproblémové zajištění financování údržby a revitalizace budov nezbytnou nutností. Meziobecní spolupráce pak vyplývá z uplatňování společných nákupů a vytvoření jednotného týmu pro poskytování informací o možnosti čerpání případných dotací a vyhotovování žádostí.

5.2 Komunitní plán a vzdělávání dětí a žáků

Skupina Rodina, děti a mládež

Cíl 1: Podporovat sociální a zdravotnické služby

Opatření 1: Podporovat denní stacionář pro děti

Opatření 2: Podporovat sociálně - aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Cíl 2: Podporovat systém sociální prevence

Opatření 1: Podporovat nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Opatření 2: Podporovat poradenská zařízení

Opatření 3: Podporovat prevenci sociálně - patologických jevů

Cíl 3: Podporovat volnočasové aktivity pro děti a mládež a pro-rodinné aktivity

Opatření 1: Podporovat spolupráci mezi organizacemi

Opatření 2: Podporovat a rozvíjet volnočasové aktivity

Opatření 3: Organizovat akce pro rodiny s dětmi

5.3 Náměty Odboru školství a kultury MěÚ Hlučín na rozvoj školství v SO ORP Hlučín

- podpořit změnu financování regionálního školství a jednoznačně opustit model financování na žáka (a již konečně odstranit nesmyslné přetahování dětí a žáků ze školy na školu)
- podpořit zřizování funkcí školních psychologů a školních speciálních pedagogů na školách v návaznosti na změnu legislativy a tím také podpořit inkluzivní vzdělávání
- podpořit zřizování funkcí asistentů pedagogů na školách ve vazbě na připravované inkluzivní vzdělávání
- podpořit vznik přípravných tříd opět ve vazbě na připravované inkluzivní vzdělávání

- podpořit prevenci sociálně-patologických jevů na školách v úzké vazbě s rodinou
- podpořit školní stravování zaváděním dietního stravování pro děti a žáky se zdravotním stravovacím omezením
- podpořit zajištění školního stravování dětí a žáků ze sociálně slabých rodin
- nadále věnovat pozornost zabezpečení školních budov v úzké součinnosti škol, zřizovatelů a MŠMT
- nejen prosadit kariérní systém, ale upevnit prestiž učitelského povolání ve vazbě na adekvátní finanční ohodnocení
- podpořit zájmové vzdělávání a zejména jeho zpřístupnění dětem a žákům ze sociálně slabého rodinného prostředí

Shrnutí:

Žádný z uvedených dokumentů není v rozporu a na základě dalšího šetření vyplynulo, že jednotlivé dokumenty ze sebe v časové návaznosti vycházejí. Stejně je tomu také v případě tvorby tohoto strategického dokumentu.

6 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Dle potřeby na zasedání ŘV 22.6.2016 připomínejte, nebo při projednávání na ŘV doplňte další problémové oblasti

Problémové oblasti vycházejí z dílčích šetření, agregovaných výstupů a ze srovnání se stávajícími strategiemi školství území správního obvodu ORP Hlučín.

- Nedostatečná kapacita mateřských škol a velký počet dětí ve třídách
- Nedostatečná bezbariérovost většiny MŠ, a to jak vnější zpřístupnění školy, tak i přizpůsobení tříd a dalších prostorů školy
- Scházející speciální třídy v MŠ a rostoucí počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- Problematika financování údržby a revitalizace budov, včetně zázemí škol a školských zařízení
- Nedostatečná spolupráce rodiny a školy – mnohdy nezodpovědný přístup ze strany rodičů
- Způsob financování regionálního školství (nevhodné normativy) a model financování tzv. „na žáka“ (odstranit nesmyslné přetahování dětí a žáků ze školy na školu)
- Nedostatek školních psychologů a speciálních pedagogů na školách v návaznosti na změnu legislativy
- Absence pozice samotného pracovníka/pracovníků pro rozvoj čtenářské, matematické, jazykové a digitální gramotnosti
- Absence srovnávacího nástroje úrovně gramotností žáků a pregramotnosti dětí
- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj čtenářské, matematické, jazykové a digitální gramotnosti v ZŠ a pregramotnosti v MŠ

- Nedostatečné materiálně technické podmínky v ZŠ pro rozvoj dílčích gramotností mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy)
- Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti v MŠ
- Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory ve vztahu k příslušným pregramotnostem a nedostatek možností sdílení dobré praxe v MŠ
- Zaostávání v oblasti jazykové gramotnosti ve srovnání s průměrem v MSK
- Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí a žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)
- Nedostatek finančních prostředků v MŠ a ZŠ pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. exkurze, výstavy, kroužky apod.)
- Nedostatečný a krátkodobý zájem žáků o oblast zájmového vzdělávání
- Poměrně nízká úroveň kooperace MŠ v oblasti problematiky inkluze i dílčích pregramotností s dalšími aktéry vzdělávání
- Hrozba postupného odeznívání tradic a místních zvyků

7 Vymezení prioritních oblastí předškolního a základního vzdělávání

7.1 Mateřské školy

Obdobně jako u ZŠ se dotazníkového šetření zúčastnil také plný počet mateřských škol, tedy 19 MŠ z ORP Hlučín.

Za nejvyšší prioritu rozvoje MŠ je označena oblast F. Rozvoj infrastruktury. Na druhém místě je z hlediska potřebnosti zařazena oblast C. Podpora matematické pregramotnosti. Tento výsledek má ve správním obvodu ORP o dva stupně vyšší prioritu oproti průměrné potřebě v kraji a o tři oproti ČR. Důvod tohoto zjištění bude vhodné v dalším období posoudit na Pracovní skupině MAP pro předškolní vzdělávání a při diskusích s odborníky. Ostatní preference podporovaných oblastí se výrazněji neliší od průměrných výsledků v kraji - maximálně o jeden bod a v ČR - maximálně o dva body. Oproti průměru ČR, nebo MSK vykazuje správný obvod ORP Hlučín nižší prioritu v oblastech: A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání a F. Podpora polytechnického vzdělávání.

Tabulka 16: Priority a potřeby MŠ a jejich aktuální stav ve srovnání s krajem a ČR

TABULKA Č. 2: Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol ¹⁾			Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	5	5	3	2,64	2,54	2,51
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	3	3	4	2,82	2,68	2,63
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2	4	5	2,64	2,44	2,41
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	6	6	6	3,12	2,95	2,90
E. Podpora polytechnického vzdělávání	3	2	2	2,53	2,30	2,25
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1			

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

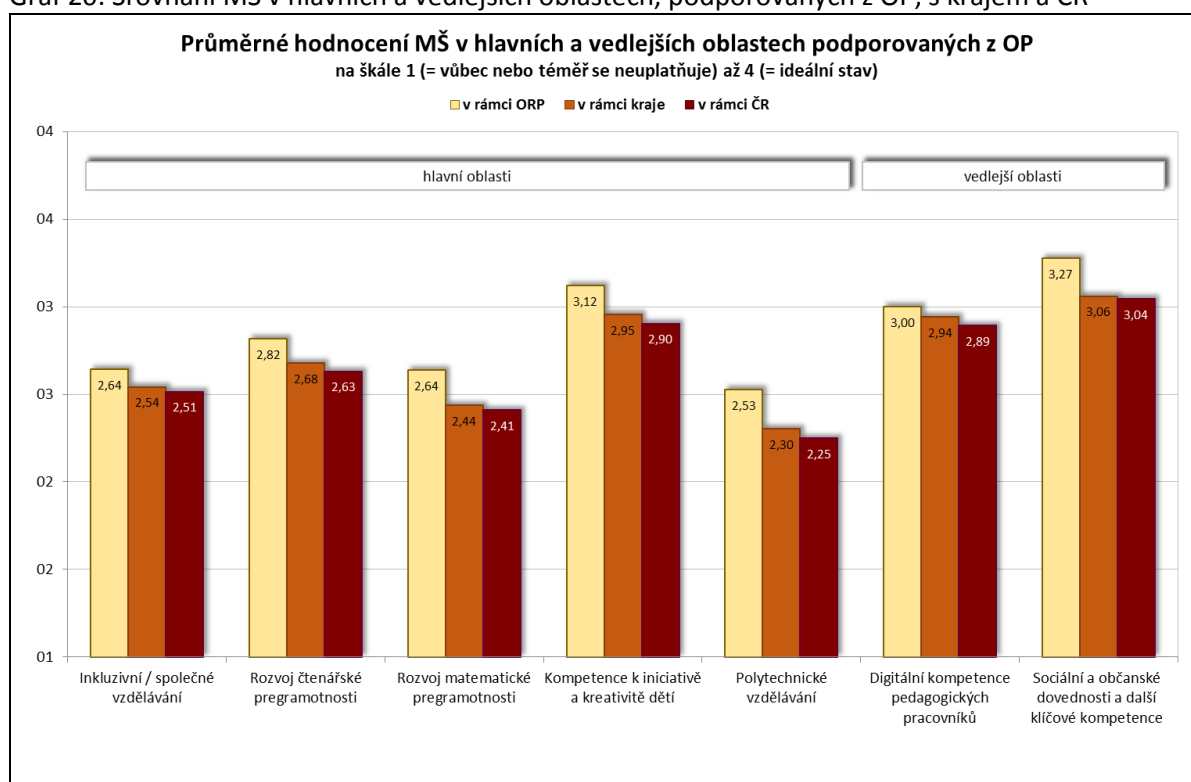
Pozn.:

1) Seřazení všech 6 hlavních oblastí od 1 (= největší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016 – 2020) do 6 (= nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie v letech 2016 – 2020). Pořadí jednotlivých MŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci ORP / kraje / republiky. V případě, že průměrná hodnota pořadí byla u více oblastí shodná, bylo těmto oblastem přiřazena vyšší potřeba (viz např. oblast F má pořadí "1", oblast B. a E. mají obě pořadí "3", pořadí "4" je pak vynecháno a oblast A. má až pořadí "5").

2) Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku (I.; II.; III. a IV.) na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Graf 20: Srovnání MŠ v hlavních a vedlejších oblastech, podporovaných z OP, s krajem a ČR

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

7.2 Základní školy

Všech 17 ZŠ z ORP Hlučín, jejichž zřizovatelem je obec, se zúčastnilo dotazníkového průzkumu. Žádná škola ne zvolila možnost neúčasti, ačkoliv šetření bylo dobrovolné. Získané výsledky mají tedy potřebnou vypovídací schopnost a jsou dobrým podkladem pro reprezentativní vyhodnocení.

U ZŠ byl zjišťován názor jaká je hierarchie hlavních oblastí potřeb, které mohou být podporovány z operačních programů EU. Nejvyšší míru potřeb oznámily dotazované školy v oblasti C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti a B. Podpora čtenářské gramotnosti. Na třetím místě se z hlediska potřebnosti umístila oblast F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení. V rámci MSK a ČR se však tato oblast z hlediska potřebnosti nachází na prvním místě. Výsledek je do jisté míry

odrazem vývoje minulého plánovacího období Strukturálních fondů EU, kdy základní školy v ORP Hlučín využívaly investice vesměs více než školy v MSK a ČR. Nejnižší prioritu v SO ORP Hlučín má Podpora inkluzivního/společného vzdělávání (viz bod A v tabulce níže).

Všechny zmiňované oblasti potřeb ZŠ jsou shodně hodnoceny z hlediska aktuálního stavu ve škále mezi stupněm 2 (rozvíjející se oblast) a stupněm 3 (realizovaná oblast). V hodnocení aktuálního stavu vykázala nejnižší úroveň připravenosti oblast podpory polytechnického vzdělávání a oblast kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků. Tyto průměrné hodnoty jsou mírně pod zjištěnými souhrnnými výsledky v MSK a v ČR.

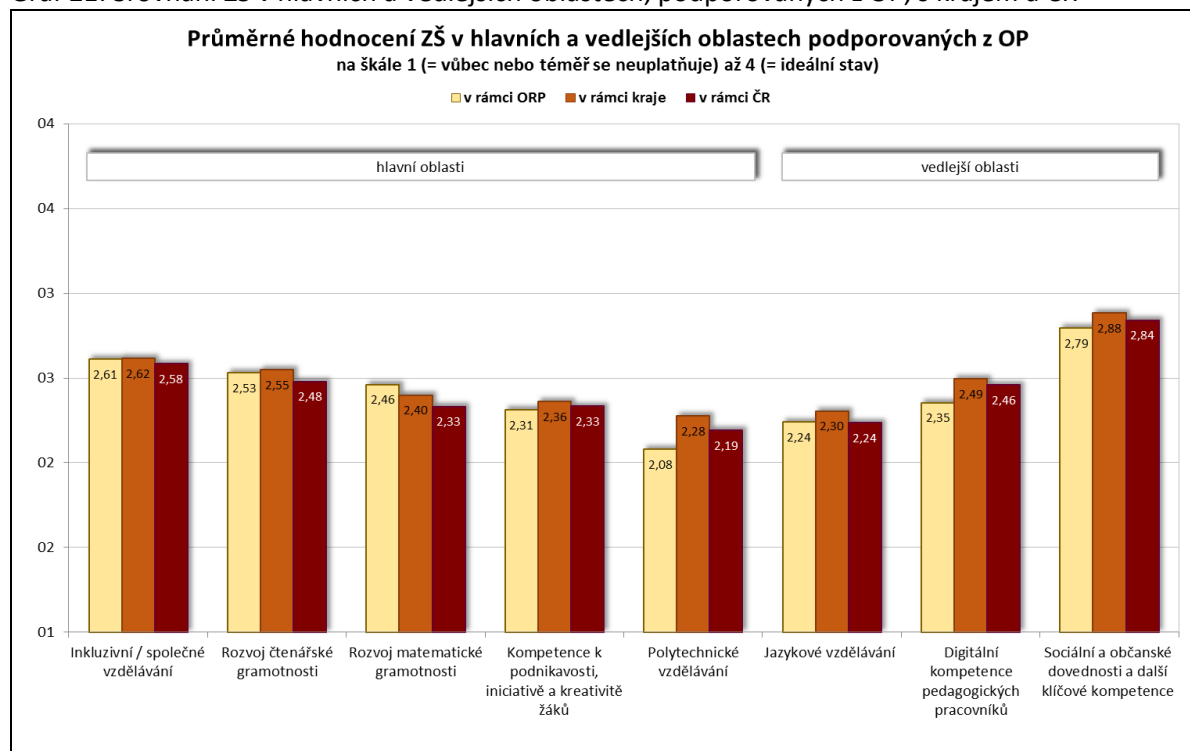
Tabulka 17: Priority a potřeby ZŠ a jejich aktuální stav ve srovnání s krajem a ČR

TABULKA Č. 2: Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol ¹⁾			Průměrné hodnocení aktuálního stavu ²⁾		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	6	5	4	2,61	2,62	2,58
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2	2	2	2,53	2,55	2,48
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	1	3	3	2,46	2,40	2,33
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	5	6	6	2,31	2,36	2,33
E. Podpora polytechnického vzdělávání	4	4	5	2,08	2,28	2,19
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	3	1	1			

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

Pozn.: odkazy 1) a 2) viz poznámka pod tabulkou 16

Graf 21: Srovnání ZŠ v hlavních a vedlejších oblastech, podporovaných z OP, s krajem a ČR

Zdroj: agregované šetření MŠMT 2015/2016

7.3 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

V rámci zpracování analýzy řešitelský tým vycházel z povinných, doporučených i volitelných opatření MAP, které se dotýkají předškolního, školního i volno-časového vzdělávání dětí a žáků. Vymezení těchto opatření je součástí tohoto dokumentu, viz kapitola 3 výše.

V rámci komunikační platformy byli osloveni zástupci všech aktérů ovlivňující předškolní a základní vzdělávání v regionu. Výsledkem bylo ustanovení Řídícího výboru (ŘV) a organizační struktury MAP a na úvodním zasedání ŘV byla projednána problematika a volba povinných, doporučených i volitelných opatření. Současně byl na tomto zasedání vytvořen základ Pracovních skupin (PS), do kterých se měli možnost nominovat všichni aktéři ovlivňující vzdělávání v regionu. Pracovní skupiny byly tvořeny s ohledem na potřeby regionu a tematické okruhy opatření MAP. V průběhu realizace MAP se zapojily do vytvořené komunikační platformy, a to formou sdílení informací, připomínkovaním a navrhováním řešení ve vztahu k projednávané problematice vzdělávání.

Na základě potřeb regionu byly realizačním týmem navrženy čtyři pracovní skupiny (PS-1 – PS-4), které se zaměřily na tyto prioritní oblasti MAP:

- 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita** (povinné opatření) - PS1
- 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání** (povinné opatření) - PS2
- 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem** (povinné opatření) -PS3
- 4. Udržení a rozvoj regionální identity - rozvoj regionální identity a dovedností dětí a žáků** (volitelné opatření) - PS4

Z komunikace s aktéry ovlivňující vzdělávání dětí a žáků v regionu ORP Hlučín vyplynulo, že je zapotřebí v souladu s potřebami v území rozšířit výše uvedené prioritní oblasti o:

- 5. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků / pedagogických pracovníků** (volitelné opatření)
- 6. Rozvoj jazykové gramotnosti** (volitelné opatření)

Problematikou prioritních oblastí se bude zabývat pracovní skupina PS3 - Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

8 SWOT analýza

Dle potřeby na zasedání ŘV 22.6.2016 připomínkujte, nebo při projednávání na ŘV doplňte

Pro každou z oblastí byly použity 3 výroky

Silné stránky	Slabé stránky
Vzdělávání obecně	
Dostatečná kapacita ZŠ	Malá kapacita MŠ
Kvalifikovaní učitelé	Doplácení zřizovatele na provoz škol (nízké příspěvky od státu)
Vysoká úroveň vzdělávání	Různá míra technického vybavení škol
Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita <i>Povinné opatření MAP</i>	
Mateřské školy téměř ve všech obcích mikroregionu	Nutnost dojíždění dětí MŠ z malých obcí do vedlejších vesnic a měst
Vytváření široké platformy pro inkluzivní opatření	Absence asistentů pedagogů
Přípravné programy pro děti od 2,5 let v MŠ	Nedostatečný bezbariérový přístup na mikroregionální úrovni jako celku
Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání <i>Povinné opatření MAP</i>	
Spolupráce škol s knihovnami a vybavení školních knihoven pro zvýšení čtenářské gramotnosti	Různá úroveň rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti ve výuce na školách
Školy již často uplatňují aktivizující formy rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti	Nedostatečná metodická podpora pedagogů
Podpora komplexního čtenářství	Nedostatek interaktivní techniky a pomůcek pro rozvoj gramotnosti
Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem <i>Povinné opatření MAP</i>	
Kladný přístup vyučujících k inkluzivnímu vzdělávání s akcentem na nenásilnou aplikaci	Obecně nedostatek zkušeností v rámci stále ještě relativně nové problematiky inkluzivního vzdělávání a nedostatečné vzdělání pedagog. pracovníků v oblasti speciální pedagogiky
Dílčí znalosti a dovednosti pedagogů s aplikací inkluzivního vzdělávání v některých školách	Nedostatek financí pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky
Spolupráce škola-rodíč-pedagog na bázi rovnocenného partnerství	Příliš rychlá změna stávajícího systému
Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků <i>Doporučené opatření MAP</i>	
Implementace nových ICT a nákup nových didaktických pomůcek	Nedostatek stabilní finanční podpory
Široké spektrum mimoškolních aktivit, spolupráce se spolky a podnikateli	Malý zájem ze strany dětí a žáků
Soutěže na úrovni škol i mezi školami navzájem	Chybějící samostatný pracovník / koordinátor pro rozvoj mimoškolních aktivit a gramotností
Rozvoj kompetencí dětí a žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	

<i>Doporučené opatření MAP</i>	
Oblast je hodnocena jako prioritní pro školy na úrovni mikroregionu	Nedostatečná spolupráce se soukromým sektorem
Dobrá příprava pro následné studium poptávaných oborů	Nedostatek financí na provoz činnosti / vedení volitelných předmětů a kroužků
Důraz na přírodovědné a environmentální vzdělávání	Malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů
Kariérové poradenství v základních školách	
<i>Doporučené opatření MAP</i>	
Existující spolupráce mezi ZŠ a SŠ v kraji podporovaná školami a zřizovateli škol	Nedostatečné testování a hodnocení zájmu a předpokladů žáků
Existence jisté formy kariérového poradenství na školách	Absence pozice kariérového poradce na školách
Využívání služeb SVP a SPC	Nedostatečné poradenství a konzultace na individuální úrovni za účelem odhalování zájmů a preferencí žáků
Udržení a rozvoj regionální identity (sociálních, občanských kompetencí a kulturního povědomí dětí a žáků)	
<i>Volitelné opatření MAP</i>	
Široká spolková základna a existence škály školních a mimoškolních aktivit	Ochabující zájem ze strany některých dětí
Aktivní a intenzivní přeshraniční spolupráce	Postupné stárnutí spolkové základny
Pestrý spolkový život a místní kulturní/společenské aktivity se zapojením škol	Nedostatek finančních prostředků na udržení stavu a rozvoj aktivit

Příležitosti	Hrozby
Vzdělávání obecně	
Rozvoj nabídky pestrých mimoškolních aktivit	Nedostatek financí na provoz a investice do škol
Efektivní čerpání dotací z evropských fondů	Možné omezování vhodných spojů pro dojíždění do škol
Probíhající změny školského zákona a prováděcích předpisů	Nestálá dlouhodobá koncepce vzdělávací politiky ze strany státu
Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	
<i>Povinné opatření MAP</i>	
Zvyšování specializovaných odborností pracovníků MŠ, sdílení příkladů dobré praxe	Málo prostředků pro zvýšené náklady práce s heterogenními skupinami dětí
Rozvoj spolupráce MŠ se ZŠ pro bezproblémový přechod dětí do základní školy	Nedostatek speciálních pomůcek a bezbariérového přístupu
Vytvoření systému podpory pro děti se SVP	Nedostatek specializovaných pedagogů a pracovníků škol
Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání	
<i>Povinné opatření MAP</i>	
Pokračování v nastartované aktualizaci knižního fondu pro školní knihovny	Dlouhodobý nedostatek interaktivních pomůcek a specializovaných metod pro systematický rozvoj gramotnosti
Rozvoj čtenářsky a matematicky podnětného prostředí a podporou digitálních dovedností	Nezájem ze strany rodičů o cílenou spolupráci pro rozvoj gramotností žáků
Systematická práce s čtenářsky i matematicky nadanými žáky	Nesystematická finanční podpora škol v oblasti rozvoje gramotnosti
Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	

<i>Povinné opatření MAP</i>	
Sdílení příkladů dobré praxe mezi školami a specializovanými pracovišti	Neúspěšná implementace inkluzivního vzdělávání v důsledku rychlé a nepromyšlené změny systému
Vytvoření společné komunikativní platformy pro zvýšení osvěty a pozitivního vnímání inkluze ve společnosti	Přetrvávající nezáměr nebo nepochopení ze strany rodičů
Zajištění a sdílení vzdělávacích materiálů a pomůcek	Výrazně odlišné (negativní a pozitivní) vnímání inkluzivního vzdělávání odbornou i širokou veřejností
Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků <i>Doporučené opatření MAP</i>	
Podpora talentovaných žáků	Nedostatek financí na zavádění nových forem výuky
Sepjetí s podnikatelskou praxí	Omezené znalosti ze strany dětí a žáků
Vyšší digitální a jazykové kompetence pedagogů	Chybějící samostatný pracovník / koordinátor pro rozvoj mimoškolních aktivit a gramotností
Rozvoj kompetencí dětí a žáků v oblasti polytechnického vzdělávání <i>Doporučené opatření MAP</i>	
Prostor pro kreativní propojení a spolupráce s technickými obory SŠ a VŠ	Omezený rozsah odborníků ochotných vést mimoškolních aktivity a technickým zaměřením
Rozvoj spolupráce s místními podnikateli a firmami s polytechnickým zaměřením	Nedostatek financí na provoz činnosti
Popularizace technických a přírodovědných soutěží a exkurzí	Přetrvávající nízký zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů
Kariérové poradenství v základních školách <i>Doporučené opatření MAP</i>	
Zvyšování odborné způsobilosti výchovných a kariérních poradců na školách	Přetrvávající malý zájem rodičů o spolupráci se školami v oblasti kariérového poradenství
Prohloubení spolupráce školy, rodiny a zřizovatelů škol při přípravě na další studium a výběr profese	Přetrvávající malý rozsah působnosti výchovných /kariérních poradců na školách
Individuální přístup podle dispozic žáků	Podceňování významu testování žáků a posuzování jejich předpokladů pro osobní kariérní růst
Udržení a rozvoj regionální identity (sociálních, občanských kompetencí a kulturního povědomí dětí a žáků) <i>Volitelné opatření MAP</i>	
Posilování regionální identity, místních a regionálních tradic	Malý zájem ze strany rodičů, dětí a spolků
Rozšiřování příhraniční Č – P spolupráce	Nedostatek financí na činnost spolků a zájmových organizací
Pestřejší nabídka tematických mimoškolních aktivit	Omezený sponzoring na popularizaci identity specifických rysů regionu

9 Seznam tabulek a grafů

9.1 Seznam tabulek

Tabulka 1: Území v SO ORP Hlučín – sídelní struktura	4
Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel 1991 – 2011 v SO ORP Hlučín.....	5
Tabulka 3: Přirozený přírůstek a saldo obyvatel v roce 2014.....	7
Tabulka 4: Index stáří, průměrný věk a index ekonomické závislosti v roce 2012.....	9
Tabulka 5: Index vzdělanosti v obcích SO ORP Hlučín.....	12
Tabulka 6: Počty škol a školských zařízení v obcích ORP Hlučín.....	13
Tabulka 7: MŠ v SO ORP Hlučín ve školních letech 2012/2013 a 2015/2016 - srovnání	14
Tabulka 8: Počet ZŠ za ORP Hlučín	15
Tabulka 9: ZŠ v SO ORP Hlučín ve školních letech 2012/2013 a 2015/2016 - srovnání	16
Tabulka 10: Neziskové organizace zabývající se volnočasovými aktivitami dětí, mimo ZUŠ a SVC	19
Tabulka 11: Vývoj investic a plánované stavby MŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-20120	27
Tabulka 12: Investice do vybavení MŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-20120	27
Tabulka 13: Vývoj investic a plánované stavby ZŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-2012028	
Tabulka 14: Investice do vybavení ZŠ v SO ORP Hlučín v letech 2016-2018 a 2019-20120	29
Tabulka 15: Stupeň rozpracovanosti investic do stavebních úprav a vybavení ve školním roce 2015/2016	30
Tabulka 16: Priority a potřeby MŠ a jejich aktuální stav ve srovnání s krajem a ČR	42
Tabulka 17: Priority a potřeby ZŠ a jejich aktuální stav ve srovnání s krajem a ČR.....	44

9.2 Seznam grafů

Graf 1: Celkový počet obyvatel v SO ORP Hlučín v letech 2000 až 2014.....	6
Graf 2: Vývoj věkové skupiny 0-14 v SO ORP Hlučín v letech 2000 až 2014	6
Graf 3: Počet živých narozených dětí v SO ORP Hlučín v letech 2005 až 2014	7
Graf 4: Vývoj věkové struktury obyvatel správního obvodu ORP Hlučín v letech 2000 až 2014	8
Graf 5: Vývoj indexu stáří v SO ORP Hlučín v letech 200-2014 a vývoj průměrné věkové hranice	9
Graf 6: Srovnání vzdělanosti podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP Hlučín, MSK a ČR.....	11
Graf 7: Srovnání vzdělanostní struktury v SO ORP Hlučín v letech 2001 a 2011	11
Graf 8: Realizované a plánované stavby, úpravy a modernizace v ZŠ.....	32
Graf 9: Vybavení ZŠ a plánovaná modernizace	33
Graf 10: Vytvořené inovativní výukové materiály a pomůcky v ZŠ	33
Graf 11: Vítané nové služby pro potřeby ZŠ na úrovni kraje a SPC.....	34
Graf 12: Hlavní oblasti potřeb základních škol z podpory OP	34
Graf 13: Další oblasti potřeb základních škol z podpory OP.....	35
Graf 14: Realizované a plánované stavby, úpravy a modernizace v MŠ	35
Graf 15: Vybavení MŠ a plánovaná modernizace.....	36
Graf 16: Vytvořené inovativní výukové materiály a pomůcky v MŠ	36
Graf 17: Vítané nové služby pro potřeby MŠ na úrovni kraje a SPC	37
Graf 18: Hlavní oblasti potřeb mateřských škol z podpory OP.....	37
Graf 19: Další oblasti potřeb mateřských škol z podpory OP	38
Graf 20: Srovnání MŠ v hlavních a vedlejších oblastech, podporovaných z OP, s krajem a ČR	43
Graf 21: Srovnání ZŠ v hlavních a vedlejších oblastech, podporovaných z OP, s krajem a ČR.....	44